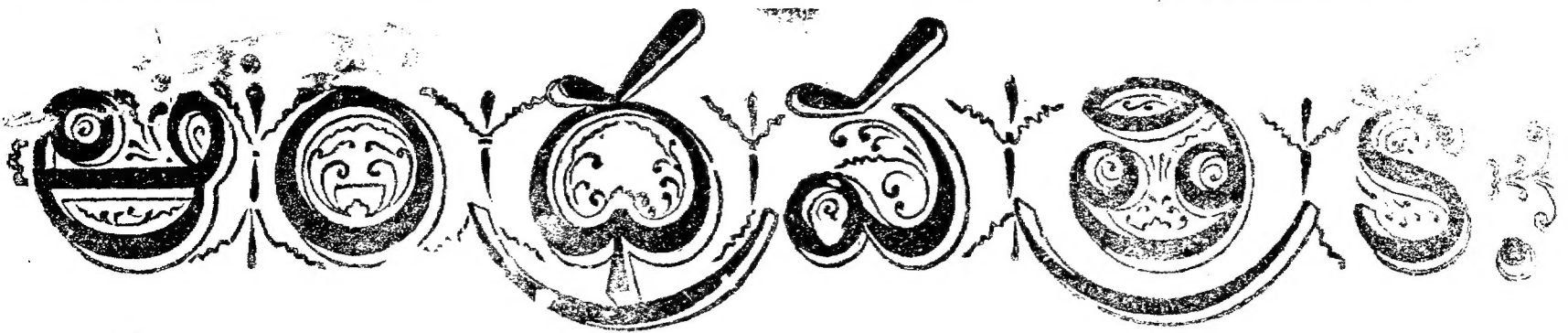

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

Telephone No. 55

310543 వ్ర తి ది న ము ప క టి ం ప (బ డు ను

Vol. 9. } ఔన్నవట్టణము 1923 వ సం॥ మార్చి నెల 8-వ తేది గురువారము } No. 488
సంపుటము ౯ } చండుభివామనంపత్సరము, ఘల్లుణమాశ బహుళ షష్ఠి ౬. } సంచిక ౨౮౩

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీ తో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడిసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయమందుగలదని, కలుమందులవలన మోసముగలుగను. వంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను ప్రసిద్ధి.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మార్షల్స్ పోర్టబుల్ స్టీము ఎంజినులు

తయారుచేయుట కగు వ్యయము తగ్గినందున మార్షల్స్ పోర్టబుల్ స్టీము ఎంజినులను తగ్గుదల ధర్మపకారము
యిచ్చుటకు వీలుగనున్నదని మిక్కిలి సంతసముతో తెలుపుచున్నాము.

స్టాకునుండి సరఫరా చేయబడును

ఈదిగువ తెలుపబడినవాటిని స్టాకునుండి సరఫరాచేయుగలము. 6, 8, 12, 14, 16, 20 గుత్తముల వవరు
గలిగినట్టియు మామూలుగా నమర్చబడు మేలైన పరికరములు గలిగినదియు సరఫరా చేయబడును.

మార్షల్స్ పోర్టబుల్ స్టీము ఎంజినులు హిందూదేశముందు అంతటను ఉపయోగించబడుచున్నది. అవి ఉత్కృష్టమైనవిగాను
ఎక్కువ ఖర్చులేనివిగాను, చాలకాలమువరకు మన్నినదిగాను యున్నవి.

పిండిచేయుటకు, పొట్టు విడదీయుటకు, పంపుచేయుటకు, పైలు డ్రైవింగుకుతగినది. మితియు కంట్రాక్టువారులకు, కట్టడములు
కట్టువారికి మిక్కిలి ఉపయోగము చిత్రవిచిత్రపు జాబితాకు నేడే వాయుడు. మీకుకావలసిన ఎంజినుగూరించి గాని
లేక స్టాంబునుగూరించి గాని మంచి ప్రవీణులు సలహానిచ్చెదరు. సలహాకుగాను కట్టుమేమియు నివ్వ నవసరములేదు.

Marshall, Sons & Co., India, Ltd.
Engineers.

9, Second Line Beach, MADRAS.

and at

COIMBATORE, TANJORE.

CALCUTTA, BOMBAY, LAHORE, BEZWADA.

107-108 డిగ్రీల యెండవేడిమి తెలియకుండు టెట్టు ?
వైద్యరత్న పండిత, డి. గోపాలాచార్యులగారి

(1045)

అమృతామృతలతైలము

అమృతామృతలతైలము తలకు రాచుకొని స్నానము చేసిన ఎంత ఎండ వేడిమి గాని తెలియదు. ఈ తైలము పుష్పము, మెదడునకును చలవకలిగించి, నరములకు బలమునిచ్చి, మాడుపోట్లను నిర్మూలము చేయును. అజీర్ణమును బోనణచును; అతిస్పృహను, నిద్రలేమిని బోగొట్టును; నెరసిన వెంట్రుకలను నలుపు చేయును; పట్టుకుచ్చువలె వెంట్రుకలను బెంచును. వడదెబ్బలను రానియ్యదు. యోచన చేయువారికి ఇది ఇంకొకటి మంచి తైలము. నమస్తమైన నేత్రరోగములకును, శిరోరోగములకును జగత్ప్రసిద్ధి చెందినది. స్వాగంధ, పోస్టేరియర్లు ప్రత్యేకము. ధర 8 అవున్సుల సీసార్పు 1-0-0. [క్యాటలాగు ఉచితము. కొనిపిలాసము: "పండిట్" మదరాసు. ఆయుర్వేదాశ్రమము, 41, ఆచారప్పన్ వీధి, మదరాసు.

మొలయచందనము !!
ఏలూరులో గొప్ప మేడలాటరీ టిక్కెట్లు 550 మాత్ర మేయున్నవి
2750 టిక్కెట్లు ఖర్చుపడినవి రు 16,500 లకు మేడ లాటరీ

మొలయచందనము } టిక్కెట్లు 3300
వరియించుకొనుటకు } టిక్కెట్లు రు 5 లు మాత్ర మే. { ఇదియేతగిన తరుణము

ఇట్లుగా రా. శ్యామజిల్లా ఏలూరు పెద్దబజారులోని శాతాలాట మ్యూనిసిపల్ నెం 148 రు గల రెండోస్తులమేద ఆదాల దినువాల ఫిట్టింగు 4వో గవర్న మెంటువారికి తెలియజేసినమీదట లాటరీ మాలముగా విక్రయించుచున్నాను. 2800 టిక్కెట్లు ఖర్చుపడినవి. 800 టిక్కెట్లు మాత్రమేకలవు టిక్కెట్లు కావలసినవారు తర్వాతదినవో దొరకవు.

2. టిక్కెట్లు పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలిపేతేదీయన్న ప్రజేకమున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ లోను, స్వరాజ్య పుణ్యక్షేత్రము. ప్రముఖమైన గొప్పయద్యోగస్తులు, పెద్దమనుష్యులయెదుట ఏలూరులోనే లాటరీ కల్పబడును

3. ఈ టిక్కెట్లకు కనులయ్యే సామ్యులో యెంట్ల 3 మిమన్ వగయిరా ఖర్చుపాస మిగతాసామ్యు లాటరీ చేయునరకు ఏలూరు పెంటలో కో ఆఫరేటివు బ్యాంకిలో నుంచబడును.

4. ఈ మేడలకు తనఖాలు వగయిరాలలేవు. లాటరీలో గెలుపొందినవారు వెంటనే తమస్వంతఖర్చులతోక్రమ మైన దినావేషము వ్రాయించుకొని రిజిస్టరీ చేయించి కో నలెను.

5. టిక్కెట్లు కావలసినవారు తమమేద, నివాసము స్పష్టముగవ్రాసి టిక్కెట్లు 1-కి రు 5.0-0 చొ॥ శా పేర మణియార్డుకు చేసినయెడల వెంటనే టిక్కెట్లు తిరుగ టికెట్లో వంపబడును. 10 టిక్కెట్లు ఒకేసారి కొను వారికి ఒకటిక్కెట్లు కమిషనుగా నివ్వబడును.

6. టిక్కెట్లు వి. పి. గా సంపాదించు. పోస్టుఖర్చులు వంపనీడే జవాబు యివ్వబడును. మద్రాసునందు టిక్కెట్లు ఈ దినువ తెలుపబడిన విలాసములలోనుండువారివద్ద దొరుకును

(1) వి. శేషగిరిరావుపంతులుగారు, 4 బోవడిటర్, ఆంధ్రప్రదేశ్ 7 కలెబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

(2) పి. వి. నారాయణస్వామిశాయము, మాతేటి నుబ్బయ్యకంపెనీ, 97, గిడ్డంగివీధి, మద్రాసు.

మద్రాసునివాసుల సౌకర్యము కొనుక్కొను చేయబడినది.

బయటపూరిలో నుండువారు టిక్కెట్లను రిజిస్టర్ల మాలముగా పంపుటకై 0-4-0 లు అధికముగా వంపకలెను.

ఏలూరు
1-1-1928
మాటూరి సర్వేశం, మేహమాక్కుదారుడు.

కావలెను !!
కావలెను !!
కావలెను !!
మా నరస్వశీవాచకములు, ఇతర ప్రచురములు వ్యాప్తనకొరకు తెలుగుజిల్లాయం దంతటను కిరిగి పనిచేయుటకు ప్రావిలింగు ఏజెంట్లు కావలెను. ఇదివరలో పాఠశాలలో పాఠ్యాములుగాను లేక సూపర నైజర్లు గాను పనిచేసియున్నవారికి ప్రాముఖ్యత యియ్యబడును. జీతము ముప్పదిరూపాయలు, మరియు రెండువారపు ఖర్చులు వెనుకటి అనుభవము, వయస్సుతో ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలయును.

కె. యల్. యన్. సోమయాజులు,
రాజమండ్రి, గోదావరిబుక్కుడిపో.

ఒకసారి దయచేసి మా ప్రదర్శనశాలను, నమ్మకమును,
మాటపడమును, ఖుద్దన పరిశీలింపును.

మంచికెంపుల ఆవటికా
ధర రు 90-150 వరకు గలవు.
మంచికెంపులవాండ్లవల్ల
ధర రు. 50-150 వరకు గలవు.

మంచికెంపులు సమగ్రముగారముచేర్చి కట్టబడిన చిన్న, పెద్ద హండ్లెల్లు, తిలచిల్లు, జడచిల్లు, టిక్కెట్లు, వరికములు మొదలగునవి అమ్మకమునకు సిద్ధ ముగానున్నవి. లేనివి త్వరలోనే పట్టియివ్వబడును.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి,
గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ.
(8) 25 వైవాజురుగోడ్డు, మద్రాసు.

తామర తైలము
తామర, తిరు, మరద మొదలగువాటికి మంచిమందు వేలకు వేలు డబ్బాలు విక్రయము వెల 0-6-0.
అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు

రత్న పురుష లేహ్యము

సుఖవ్యాధులవలన, అతిసుఖోగమువలన, ఇతర కారణముల వలన, కలిగిన కుష్ఠనష్టమును పోషించి బలముకలుగ జేయును ఈ మూలికామహిమ తెలియనివారుండరు. విశేషించి నాడు నర సరము లేహ్య. శే 1-కి రు 4-0 లు
శగలేహ్యం: అన్ని శగలకు అమృత మందా శే రు 1-8-0 లు
కొనువారికి కేటాను కిచితము.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల
రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

మంగలి కత్తులు

కత్తుల తాళములు.
ఆంధ్రసాహిత్యం చేయబడినది. ప్రాశస్త్యమింపును.
వెంటనే ధరల క్యాటలాగును వ్రాయుదు.
వి. వె. కత్తులల్లు అండ్ కో లిమిటెడ్
కత్తుల అండ్ లాక్ మేకర్స్ లెడ్.
పెద్దాపురం (గోదావరిజిల్లా)
తెలిగూట్ అడ్రెసు: "ఇంజనీరు" పెద్దాపురం.

మలయచందనము

గనేరియా అను ఔషధమునకు విశిష్టము
వర్ధమానము. పిశిరాలో చేసి శేషము
ఎలుపు, కెలుపు, కచ్చు, అను మూలక
9 భముల నె క ర్ గ ము ను
పూటలలో మున్నును. శ్రీలంకావ
వ్యాధులకు మద ఇది కావలసియును.
(81) డబ్బీ 1 కి రు 2-0-0
గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం(గోదావరిజిల్లా)

బెంగాలు నాగపూరు
రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్
(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)
నో టీ సు

ఈ దిగువ తెలుపబడిన ప్రాతివైకటియం ఉపయోగము లేనట్టియు సామానులు ఖరీద పురములో కొనెనీ వేలము అవరణమునందు మార్చి నెల 12 వ తేదీనుండి ప్రతిదినము ఉల్ల యము 8 గంటలకు బహిరంగవేలము చేసి విక్రయించబడును. 50 కున్నల ఇత్తలి బోరింగులు, 2 టన్నుల రాగితోకలబడిన బోరింగులు, 12 టన్నుల కంచు బోరింగులు, 75 టన్నుల పోత ఉక్కు తునకలు, 700 టన్నుల డబ్బాస్. వి. తునకలు, 40 టన్నుల సి. వి. గాస్ వంకర తునకలు, 120 టన్నుల టైల తునకలు, 150 టన్నుల స్పిరింగు ఉక్కుతునకలు, 6 టన్నుల ఆకుకాళ్లు తునకలు, ప్రాత లేకుకట్టసామానులు, ఉపయోగించుటకు తగినట్టి కిరసన్ మూడు డబ్బాస్లు, ఖాళీ రంగుపీసాలు, ఖాళీ 5 గాలనుల ఇనుప డబ్బాస్లు, ఇతరమైన తునకలు.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన వరకుల నడనంది వేలము జరుగును.

వేలములో కొన్ని సామానులకు యేలము నుగించి లేది నుండి 2 మాసములలోగా తీసికొని పోవలెను. లేనిచో సంచ కారముకొంది కట్టినసొమ్ము తిరిగి ఇవ్వబడిదు.

(2) సామానులన్ని యేటన్న 1కి రు 0-8-0 లు చొప్పు న కొనెనీవారిచే బండ్లలో భరించేయబడును.

(3) కొనినటువంటి సామానుధరలలో 100 కి 25 నెంతున తక్షణమే రైల్వే వేలముదారులవద్ద సంచకారముకింద చెల్లించి రికిదును అమృతమైనవాడే పుమ్మకొనవలెను.

వివరములు తెలియగోరువారు ఈదిగువ సంకేతము చేసిన వారికిగాని లేక ఖరీద పూరులోన్న రైల్వే వేలముదారు, విలి యూయా (బడల్సువారికి వ్రాసినను బడయాలరు.
ఏజెంట్లుగారి ఉత్తరువు: నునంది
జె. పి. సింప్సన్
కల్కటోల్ అఫ్ సోన్సు

By the order of the agent
J. A. Simpson
Controller of stores

బెంగాలీల రాష్ట్రాభిమానము

మాంజ్యేష్ట రుగార్దియను పుత్రికావిలేఖకుని
విమర్శనము

నేను బెంగాలునందు అతి స్వల్పకాలము మాత్రమే
ఉండినందున రాష్ట్రమును గూర్చి ప్రత్యేక కన్పించిన విషయములు
నేను గ్రహించలేకపోతిని. (ప్రత్యేక జ్ఞానమును పెంచు
చుండుటకు శిక్షరూపములకన్న తాను ముందంజవై చెప్పని
నిగాలా గర్వపడుచున్నది. ఇతర రాష్ట్రములు గూడ నివిధ
జగన్ యోగింక నేను వింటిని. సుయుక్త రాష్ట్రములలోని
సామ్యుద్ధియ దొకడు సాలో నట్లు చెప్పెను. నిజమైన రాష్ట్రా
భిమానము దేశములో సంరక్షణ అధికముగ నుండునది బెంగాలీ
లకే. బెంగాలులోని మహమ్మదీయులు బెంగాలీ మాటలాడుదును.
బెంగాలునుండి కలహపోయిన బెంగాలీ తన బిడ్డలకు బెంగాలీ
కేర్పించి స్వరాష్ట్రముతోటి సంబంధము నుండుకొనెను. చిర
తెలువము, సంగీతము, వాఙ్మయములందు బెంగాలీలకు ప్రత్యేక
వ్యక్తిత్వము గలదు. భారతదేశములో సాగరముల రాష్ట్ర
ము, బెంగా లొక్కటియే. తాముక బాటియని బెంగాలీలు
కనుగొన వారంభించినారు. మదరాసునుండివచ్చిన ఒకతమకుడు
గూడ నిట్లే పలికెనుగాని తన స్వంత కేమిల రాష్ట్రమును గూర్చి
ప్రత్యేకముగ చెప్పకపోయెను. "చిరకాలము, సంగీతము, వాఙ్మయ
ము, కంటలయందు తమకులును, బెంగాలీలును దేశమునకు మార్గ
దర్శకులుగ నున్నారు. బెంగాలు సంగీతమునకును తమిళ సంగీత
మునకును, విశేషము భేదముండదు. వాఙ్మయములో మాత్రము
బెంగాలు తాత్పర్యముగ ప్రకటనము వ్యాపించినది. తమ
గుల ఉన్నతకారములు బెంగాలు తీవ్రవార్తలకన్న రసవంత
ముగ నుండును."

బెంగాలీ తన రాష్ట్రమును బాదుకొని గర్వపడునట్లు
నిస్సంశయము. నేను బెంగాలులో నడుగుపెట్టి ఒక్క దినమైన
ను గాతేదు. ఈ లోపుననే "కలకత్తాలో ఆసియా" యనియు
నేను బెంగా లెట్లు ప్రవర్తించునో భారతమంతయు నట్లు ప్రవ
ర్తించు" నను కేటము వినిపించెను. చదువు కద్దిక వచ్చిపెట్టి ఒక
బెంగాలీ నాయుడవచ్చి అంగ విశ్వవిద్యాలయములందు ప్రథ
ములుగ నిలిచిన బెంగాలీల పేర్లను ఏకదశులై ప్రవచనములో
కెల్ల బెంగాలీలు మిక్కిలి ప్రతిభాశాలురని, ప్రైవేటుగ చెప్పు
కొనెను. యూరోపియను ఉద్యోగముల బదులు భారతీయులను
నియమించుట యంగీకారమేనా యని నేను గ్రామస్థులను ప్రశ్నిం
పగా సాలో నుండిన యనుచుడు సాక్షాత్తులలో 'భారతీయులు'
అనుభవమునకు 'బెంగాలీలు' అని యనుకరించు నుండెను. బెం
గాలు తా నొక బాటియని కలంప మొదలిడినది.

ప్రైవేటు కన్పించెడి యంగీకారముల బట్టియే నిర్ణయించవల
సినదైనను, ఈ విషయమై బెంగాలు అభిప్రాయము సంగీకరింప
వలసినవచ్చును. బెంగాలీవాని ఫక్తియే ఒక విధముగ నుండును.
ఇతరులను ఆర్పించును. గ్రామములలో, ప్రజల వార్తలను
అంతగ్రతీయవచ్చును, ముఖము కళకళలాడుచుండును, సరి,
పుట్టజములలోని విషయములు బాటాకుగ నుండు ననుటయందు
గంభీరమేమిగలదు. తెల్లని గడ్డము, కంటి యడ్డములు గలిగిన
లావాటిముగలి బెంగాలీ వానిని బాదిన, ఆరెనకుండిన తెలి
వయు, భూకలకయయు ఇతరుల కింకారింతునా యని మనకు
తోచును. ఇతరయు కనుకము యనియు కింకారింతుననే వచ్చును.

ఇతర రాష్ట్రములనుండి వచ్చినవారు ఇదంతయు కవ
టము, వత్తిరము అని యందురు. బెంగాలువాటి కనమాన కిర
ముగ నెంతో, (వాయుబడియున్నది. బెంగాలులో నడుగుపెట్ట
గానే, యూరోపియనులను, ఇతర రాష్ట్రీయులను నమోపించి
బెంగాలీల తమకు తెలుసుటకు మోసపోగల దనియు నీటివల
నమానవేసే, వీరను చరణ చిత్తులనియు పాచ్చరింతురు. ఈయా
రోకణ కనుకలముగ ఆధారము తెన్నియొగలవు. అందుచేత
దానిని మెంటునే నిర్ణయము చేయుటకును పిలువెను. వైరభావ
ము ఏమాత్రములేనివారు సంయక్త మిట్టే నుండురు. అయినను, బెం
గాలీ నవతీర్తిపా లేములు యొకవాడుయై నట్లు వాడు తోచి
నది. రవీంద్రనాథ్ టాగూరు, జగదీశ చంద్రబోసు ప్రభులందర
కే, వివేకచంద్రబాబు, ఆరవింద ఘోష, కర్. అనుతోన
సమగ్రమనీయములు, రాజ్యాంగ కేర్తలు గల బెంగాలు
నందు కేవలము కరిషా సామర్థ్యముగా ప్రకటనయము లగు
అంతయులు గలవని చెప్పవచ్చును. నేను ఉత్తర హిందూస్థాన
మున కర్పటన మొనర్చినపుడు అచ్చట కారణాంతరములవలన
నుండిన బెంగాలీలు సంపాదించుకొనిన కేరళ ప్రతిష్ఠలను బాచి

ఉరువేత లేక గురుస్తా నిలిపి ఉడియుండు రని నేను అంతకు
పూర్వ మభిప్రాయపడి యుంటిని. కాని వారు దాక్షిణ్యమును
సంపాదకులగును, కళాకాలాభివృద్ధిని నుండి ప్రజానురంజ
కులెత్తారు. స్వయం సహాయమునై సాధారణుడి యుండురు.
వచ్చి మూత్ర పరగజాలవద్ద రైల్వేతాముకు మిలిటరీ మోటారు
మరమ్మత్తు పనిలోనుండిన ఒక ఇంగ్లీషు వానిని నేను మాచుట
తటస్థించెను. భారత పరివాంధ్ర సోమతనమును, ఆనందభక్తిను
వాడు వర్ణించి ఆతనికి వినుగులిగెను. చివరన ఇట్లు చెప్పెను.
"అయితే నాదేవునివద్ద నభ్యసించిన బెంగాలీ యువ
కులు నలుగురున్నారు. వారల్లుగాను, వానినిగూర్చి వారు దిగు
లలేదు. నేను యాద్రమనందు ఆనందము ప్రత్యేకముగ సహా
దిండుకొంటిని. అందుచేత నాకు తెలిసినంత వారికి తెలియక
పోయినను, వారికి తెలియ నది విశేషముకాదు, వారికి తెలియని
వానిలో నన్నుడుగుదురు. చెప్పగానే గ్రహించురు. వారు మంచి
తెలివిగలవారు. వనియందు శ్రద్ధాశీలియుండురు"

బెంగాలీలలోని లక్షణములు ఇంతట తెలిసినవచ్చును.
కాల తెలివిగలవారు. అనంతర ముండవచ్చును. కాని అది ఇత
రులనుబాధింపదు. ఉత్సాహము, ఆవేగము ఎక్కువ మధ్యరవాటి
వారు ప్రభుత్వసేవ, బా. వైద్యము, ఉపాధ్యాయపుత్రులందును
ప్రవేశించ నుత్సహించుచుండురు. ఈ వృత్తులకు తర్ఫీదుచేయు
విశ్వవిద్యాలయ కళాశాలలందు విద్యార్థులు క్రెక్కిరిసియుం
డురు. ఈ సంవత్సరము కళాశాలలో నేరుటకు 18000 మంది
దరఖాస్తుల బెట్టిరి. కాని అందరినీ స్థానములు లేనందున 16,000
మంది దరఖాస్తులు మాత్రమే యంగీకరింపబడెను. సాంకేతిక
కళలపై నిద్రపలక నుండిన యువవాళ్ళుకను విప్లవ దృక్పథమును
చూపుచి. కాని అట్టి కళలనేర్చుట కింకను అవకాశములు విశేష
ముగ లేవు. విశ్వవిద్యాలయ చదువు నేర్చుకొని పరీక్షలందు
తీర్పులు గాకరే ననువారి సంఖ్య హెచ్చుచున్నది తాము పా
లికాటి యనియు ప్రైవేటులేనివా రనియు తమవై మోపబడెడి
నిందలు బెంగాలీ యువకుల కెల్లరకును బాగుగ తెలియును.
ఒక బెంగాలీ ప్రెసిడెంటులములో చేరగానే, ఆయనకులు
చేపట్టుకున్నా, యని వాని కల్లి ఎంతాళి చేసినట్లు సాలోనొక
బెంగాలీ యువకుడు చెప్పెను. "ఈ యాచారము తొలగింపకు
మా కొక కటాల ముండవలెను. నిర్వృణ ప్రెసిడెంటులు ముండవ
లెను. ఆయనకు బహుమతిగ నుచ్చి మిథ యూరోపునందు
అదానిడి గానింపవచ్చును. కాని మేము బెంగాలీలము మెట్టు
మొదట ఆయుధములకు బట్టుకొనుటకు నేర్చు కొనవలెను." అని
ఆతడు సాలో చెప్పెను. ఆతడు తెలివి, చిత్తశుద్ధి గల
వాడు. ఆతను చెప్పినవానిలో నిక ముండవచ్చును. తన బాటిని
ఆతడు బాగుగ నెరుంగును.

ఈ ప్రాంతాలపు కళంకమును తొలగించు కొనవలెను
కొంతకే, యుద్ధముకు పూర్వమున బెంగాలీలు ఉత్పద
కకుగు నుద్ద్యమముల ప్రారంభించిరి. ఈ ప్రళయము మరల
నెప్పటికైన ను కలుగవచ్చును. బెంగాలీల అసామాన్యమగు మేధా
వి, యురుకుదనము, వృత్తిలేకనుండు యువకుల సంఖ్యనుబట్టి
మాచిన-గండము రెండుసంవత్సరములలోపల తటస్థింపకుండునా
యని న్యూంపకమానము. కాని బెంగాలీ తెలివి, ఓర్పు, ఓడి
పోయినను, గండమునుండి తప్పించు బోధ్యము బెంగాలీల
యందు తగినంత యుండునని అనుభవజ్ఞులు కొందరు నిక్క-శ్చి
చేయుచుండురు. వారు చెప్పవది నిజముగ నుండవచ్చును. నాటి
నిక్కములులేదు. మాటలాగువిధానము పరిశీలనకు వచ్చు ఎనిమిది
సంవత్సరముల లోపుగ భారతదేశమునందు విప్లవ మేమియు
ఫలించినదని నేను గ్రామముల సంచారమునబట్టి యభిప్రాయ
పడితిని నే నొక బెంగాలీయువకునితో నొకమారు చెప్పితిని
నేను పొరపడితినియను దేశమునకు ఎనిమిది సంవత్సరముల కాల
ము గుప్పించినయను ఆతడు దృఢముగ ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.
నేనటు లేక గ్రామముల సహాయములే విద్యాధికు తెట్టి
విప్లవమును ఆరంభింపవలరు. బెంగాలునందు నేనలేదు. బెంగా
లీగ్రామముని గూర్చి మాత్రము.

గ్రామములలో నేర్పడుచేయు కయతులకును, గొప్ప
భూస్వాములకును భూములను కాలము నుకూలకు తీసికొనెడి
వారు కొందరున్నారు. వారిరాబడి కొద్దియే యైనను, వ్యవధి
యంగీకరముగ నుండును. వారి కుమారులు సాతకాలలందు విద్య
వాంఛి కటణములందు ఉద్యోగముల ప్రవేశింతురు. అప్పుడ
వృత్తువారు తమ స్వగౌరవమునకు తెల్ల అయూరివారికి రాజ
కీసుములందు ప్రబోధము గావించురు. పిరికి కట్టుకగ నుండు
నది రయతు. ఈకడు కొద్దిపాటి భూమిని సాగుబడిచేయించు
ను. ఆతడు కంఠామరయంతిం భాగ్యవంతుడునుగాను. అయితే, ఇ
దొక్కను బంతురి రంజితరే భీష్మవాడునుగాను, ఆతని కంటలు,

వరి, జనపవార మున్నగువానికి సంకల్ప మంతయు కాలము
వినియోగించ వలసరము లేనందున ధాన్యము విమయములందు
చెవిని బెట్టుటకు కొంత వ్యవధియుండును. అతనికి యుష్మయ్యున్న.
ఖర్చు ఉత్పత్తి యందు పాల్గొనవచ్చును రాగల సంవత్సరము
శ్రద్ధతో నూజనడకవలెనని ఆతడు నశ్చయుండు కొనింటు నేను
వింటిని. ఈ సంవత్సరము మాటలాడుచుండును, అయ్యట
యంగును, చేపల బట్టుటయందును గడవ నేంపివాడు. నేను
మాచిన గ్రామములు అతి ప్రబోధితమైవియు గావు తెను
వడి యుండివియు గావు. వారికి వ్యవస్థా భావములు అందివి
గాని అవి స్పష్టముగ లేవు. "మాపూర్వీకులకన్న, మేము కష్ట
ములపాలైతిమి ఇదంతయు విశేషము ప్రభుత్వమువలన నెర్పడి
నదని మేము వింటిమి. మాకు వ్యవస్థామంతయు ననియు అప్పుకు
సౌభ్యముండుననియు వింటిమి ఇప్పుడు నేరముగా నుండునా కష్ట
ప్రదముగుచున్నది. విడిచి మును నూ భూమివచ్చు చేతకొనకల
సండున మాదేశీయులే యైపో, మాకష్టములకు వారు నులభ
ముగ తెలిపికోనగలరు. వ్యవస్థా మెంతవైతరేయగ లభించిన,
న. తరుంచిది. గాంధీ మహారాజు నాకు యువకులు మాద్రకు
వచ్చినపుడెల్ల మాత్రేయము గొరవవారికే మెలంగుదురు. నేనుక
పోరి కొరకై మాకేక్కిలది సాయపడుటకు సంసిద్ధులముగ
నున్నాము." అని యీ విధముగ బాధకు లంగురు.

కొన్ని జిల్లాలలో, రయతుల రాజీయ ప్రబోధము ఇం
కను అభివృద్ధి తెండెనని నేను వింటిని. ఈ యభివృద్ధి ఆనవాళు
బాదులకే కష్టముగ నుండునంటికి వచ్చిన దనియు నుండును.
ఆ గ్రామములలో ప్రభుత్వమువారి కన్న అసహాయవాదులనే
వారి వాగ్దానము లేరుయ్యెనని వివర్ణించుచుండురు. నే-యో
లేకయుతో సంసిద్ధముగ నుండినగాని వ్యవస్థామంతరాదని రాజ్యాంగ
గవేత్తలకు తెలియును. రయతులు విశేషముగ ప్రభువు నేమ
కుండ తమ విప్లవకరుగు నుద్ద్యమమునందు చేరవలెనని ప్రచార
కల కలంపు. కాని బెంగాలీయులు ఇట్టి ప్రశ్నలవేయవో,
విప్లవములన లాభము లేని బెంగాలు విద్యాధికులకు స్ఫూర్తి
వచ్చును-మూన్యస్పెర్డు గార్చియను.

స్టేట్ కౌన్సిలు సమావేశము

క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ అమెండ్ మెంటు బిల్లు

6 వ తేదీ దినము

6వ తేదీన జరిగిన స్టేట్ కౌన్సిల్ సమావేశమున ఆంధ్రప్రదేశ్
వారిచే సంగీకరింపబడిన క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ అమెండ్
మెంట్ బిల్లు చర్చయినది. క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ సవరణమును,
సామర్థ్యాగారి పేర నొక సవరణయు ఆంధ్రప్రదేశ్ నుండెను.
గర్ మాంక్రిఫ్ట్ స్మిత్ గారు ఈ బిల్లుచర్చ సందర్భమున స్టేటు
కౌన్సిలులో మొదట ప్రమాణము చేసిరి పోలీసు డైరీలు
సాక్ష్యముగ నుపయోగపడవచ్చునా పొడదాయము విషయమును
సూక్ష్మ క్రిమినల్ గా రుపపాదించిన సవరణ ముఖ్యమైనది. అసెం
బ్లీలో సాక్షి చెప్ప వాస్తవము లు బద్ధము లని యుజువు
చేయుట కై మా ద్దాయి పోలీసు డైరీ ని గడి
క్షింపవచ్చునని అసెంబ్లీలో రుజువు నొసగిరి. కారి ప్రభుత్వము
వారు ప్రతిపాదనల హించియుండిరి గర్ మాంక్రిఫ్ట్ స్మిత్ గారు
సవరణ యంగీకరింపకునో కలగు సవరణులతెలిపి స్టేట్ కౌన్సి
లులో దీనిని మార్చదమని తెలియించిరి పోలీసు డైరీని ము
ద్దాయి కొనకట కొర్రవారి యుష్మమునకు వదిలివేయవలెనని క్రి
మినల్ గారి సవరణ యర్థము. ది: వేళ కొద్దిపాటు డైరీని మాడని
చ్చినను కేసుకు సంబంధించిన ముఖ్యవిషయములనే మాడనియ
వలెనయ్యు, ప్రమాత్యమునకు భంగంకరము లగు విషయములను
మాడనియదనియు జల్పి బిల్లు సంగీకరింపగలరె, ఈసవరణ
ను మంజూరుచుకొంటే ప్రైవేటుగా చెప్పించి సమాధానము
మదుచ్చి సరకాతము కలుగునట్లు చర్చ కష్టమే అని వినిపించె
నని కోరుచు, అసెంబ్లీలో నేనుకర్ డెయ్యుంటే వచ్చు
నానుకూల మోమోమెంటుతో నిజమునాను సమాధానము
మదుచ్చి నెట్లముగ నున్నారని పరిశీలించి మాంక్రిఫ్ట్ గారు
చెప్ప నిలుపుట కంగీకరించిరి. గర్ మాంక్రిఫ్ట్ గారు
భూములకు మాత్రే చర్చ నిలుపులెని బయ్యగ వారింపబడి
చర్చ ముగిసాటికరకు నిలిపివేయబడెను.

బొంబాయిలో టూల్స్ లైట్స్ నేర్పరచుటకు

కార్పరేషను వారియమింతురు

బొంబాయిలో టూల్స్ లైట్స్ నేర్పరచుటకు గాంధీ
జాతీయ విధానము కార్పరేషనువారి సంగీకరించిరి.

'ఎంగు ఇండియా' సంపాదకాభిప్రాయములు

సమరాధ్యక్షులము

"గాంధీమహాత్ముని విడుదలజేసెదరా? ప్రభుత్వమువారు యానను విడుదలజేయు మాటే మనసున్నదా?" అని ఒక యువకుడు ప్రశ్నించెను. ఈ ప్రశ్న సాధారణముగా కరుణాపూరితముగా వచ్చినది. యూరప్ లుండి తిరిగివచ్చిన యొక యువకుని యొక ప్రశ్న. భారతదేశమందలి సామాన్య ప్రజాపురుషుల నే, గ్రామీణుల నే సారాసరిగానే, ఉర్రూతలూడితగా లేక కాలవ నడియో బుజాన వండిపెట్టుకొని నీరులేచుచున్న దానివలె నే, ఇదేదేశంలో, ఇంతటి అమిత ప్రేమతో, యిట్టి మనోధృష్టితో, కరుణతో, ఇట్లు తెలియక ప్రశ్ని చేయుట సామాన్యముగా భారతీయుని స్వభావము. ఇట్టి ప్రశ్నలకు గురవారికి దివరలో ప్రత్యుత్తర మిచ్చినట్లే యీ యనకును మనము దృఢముగా నాపి కేయనంతరగతగాని, గెలియునంతరగత గాని ఆయన విడుదల గావాలను" అని ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. "ఉద్యమము నాపుటకు విలువలేదు" అని ఆయన వాదించెను. "అవును మనము గణపాండువరకును ఆయన వెలువడ జాలదు "

"మన మేమి చేయవలయునో మహాత్ముడు చెప్పెను. ఆయన తెలివినదానము బహుస్వల్పమైనది. అది ప్రజాసామాన్యమునకు దేక్షింపబడినది. దానిననుసరించుటకు విజ్ఞానాధిక్యముగాని, కష్టపోవాయముగాని యక్కరలేదు. చిత్తశుద్ధియు, నిశ్చయమును మార్చుకొనడవలయును." కృత్యమును నేను జెప్పినవిషయమునకు గమనించి చెప్పి దొడగెను. "అవును మనము చేయవలసినది ఆయన విధించిన విధానము ననుసరించుటయే. ఆయన మనతో నెప్పుడును ఉండజాలడు. అట్లుండుట అవసరమే యైనచో మన కిద్యమకాత్ స్వరాజ్యము వచ్చినను దాని నుంచుకొనజాలము."

ఆ యువకుని మిత్రు డిద్విధమున వికల్పించుకొనుచు, మహాత్ముని వాక్యమును సందేహ యనియు ప్రభుత్వమువారు చక్కగ సత్కరించుచున్నారా యనియు సడిగిరి 88 కొట్ల జనులు పూరించు మహాపురుషుని ప్రభుత్వమువారు, ఆ జనుల కొరకు వివిధముగా చెరసాలలో నుండిరి. మనమీ విషయమే యోచించునట్టి, భారతపురుషులు సమరమునకు కాలిడుక్కులనైన అకకాశ మెంత గావించును? సునమందరమును శ్రీపురుషులను, యీ సమరమునకు సిద్ధము గావలయును. మనకల్లులు పెరిగి పెద్దవా రైనపుడు, మనము మనజీవితమును నివృత్తితములగు గొడపి యీజీవితమును చాలించిన పిదప, యెన్నియో ప్రశ్నలకు గుండురా? "ప్రభుత్వము వారాహ్యనించిన సమరమునకు మన లలితము లేమని ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి? ఎంతకన్న! ఎంతకన్న! తనము మన సంతతివారికి, మేమి ప్రతిష్ఠాను, సుఖమును, భాగ్యమును, ఆస్తియును యిచ్చిపోవుటకు కష్టపడుచున్నా మనకొనుచున్నాము" గాని నిజముగా మన పిల్లలకు అప్రతిష్ఠను విడిచి పెట్టుము.

కాదు కాదు, మనము శ్రీపురుషులము. భైరవులతో సమరాధ్యక్షులము, మహాద్భుత విద్యార్థుల యీజాతికి దగినటుల ప్రత్యుత్తర మిచ్చెదము. మహాత్ముడు మనలను కత్తితో ప్రత్యుత్తరమిచ్చి కట్టెను. ఇకను మనము ప్రత్యుత్తర మిచ్చి వడిన విధము, పాపపోచితముగా భావ ననుభవించుటయు త్యాగము జేయుటయు మాత్రము గలవు. ఇతర ప్రత్యుత్తరము లన్నియు పనికిరానివే ప్రభుత్వమువారు టిలుల సమరమున వాహ్యనించి నపుడు నిర్లక్ష్య భావముతో సాత్వికముగ నూరకుండుట, ఇట్టి ప్రభుత్వముతో సహకారము జేయుటచేటి యప్రతిష్ఠను దెచ్చిపెట్టును. 88 కొట్ల మండిగల ప్రేమ నిర్విర్యముగ, ప్రత్యుత్తరముగ పడియుండవలసినదే! మార్చి 18 వచ్చుచున్నది. మనము అప్రతిష్ఠ, యవమానములకు లోనుగా గొండ, ఆసమరాధ్యక్షమునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుటకు అదివసరమున మనము నిశ్చయించుకొనవలయును.

రాజ్యద్రోహనేరమును సంక్షేప్తము జేయుట

ప్రభుత్వమునెడ అమిత్రత్వమును వ్యాపింప జేసినందులకు కాంగ్రెసు వాదిని నేరముగ 88 కొట్ల, కారాగారబంధితుని జేయుటలో శ్రాత్ర యేమియును లేదు. కాని శ్రీయుత మహర్షి అన్నపూర్ణయ్యగారికి కిక్కిరించిన గోదావరిజిల్లా మేజిస్ట్రేట్లు గారి తీర్పులో వ్యాయవాదులు గమనింపదగిన ముఖ్యంశ మొండుగలదు. ఈ ఆధికారి తీర్పునకు నిదారింది, నేరముగ

నిరూపించి, ఒకసంవత్సరం కఠినశిక్షయు, గొప్ప జరిమానాయు నిధించుటకు ఆధికారము గలదు. దానిని ఆయన చలాయించెను. కాని వారి తీర్పులో వ్యాయనిరూపణము విశేషము గావించుచున్నది. భారత దేశమునందలి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు విరుద్ధముగాని ప్రభుత్వవిధానమునకు విరుద్ధముగాని యెట్లు మాటాడినను భేదము లేదనుటచే ఆయన తీర్పు ఆధారపడి యుండెను. విధానము నంతరింపజేయలేనిని నిశ్చయించుకొన్నను రాజ్యద్రోహమే యగుచున్నది.

"నిందకు దోహదే తన యువవ్యాసములో ప్రభుత్వ విధాన మంతరింపజేయలే నని చెప్పినను, అందువలన ఆయనకు కల్పనచోయ మేమియునులేదు. ప్రభుత్వవిధానము, బ్రిటిషుభారతదేశములో వ్యాయప్రచారము స్థాపింపబడిన ప్రభుత్వమే యగును."

ఇదివరలో వ్యాయవాదులకుగల భావములకన్న యిది యొక అభివృద్ధిగ గావించుచున్నది. ఇందువలన వ్యాయవిధానము సంక్షేప్తమగును. ఏదైన ఒకడు వ్యాసమునకుండు అడంబర విషయములు తొలగించుట లాభకరమే.

మడుగునూలు మిగిలినది

ఖద్దరు ఉద్యమాభివృద్ధికిక అటంకముగలదు. షేవడుకు నూలు రాబడికి ఖద్దరుకు గరిపుచ్చుట తప్పత్రోవన నడుచుచున్నది కర్నాటకములో రెండుముఠావేల రూపాయల విలువ జేయు వడుకు నూలు కొనువారులు నేయు వారలు. లేక ఊరకబడియున్నదని ఆభిలభారత ఖద్దరు ప్రచారక సభము వారు చెబుచున్నారు. ఆ రాష్ట్రములో కొన్ని భాగములందు కరవుండుటవలన ఇంకను నూలు యెక్కువక రయారు గావచ్చుననిగూడ తెలియుచున్నది. నిజాయితీయైన వడుకు నూలు జొరకుట లేదని యింకను చే మగ్గు ముల మీదమిల్లునూలు చాలబోట్ల ఉపయోగించుచున్న సంగతిమాకు తెలియును. రాష్ట్రము ఖద్దరు సంఘములు నిర్మింపబడి అందు ఖద్దరువని ప్రత్యేకముగ జేయుటకు యందరలెని ఆభిలభారత సంఘమువారు సలహానిచ్చుచున్నారు. ఆభిలభారత ఖాదీ కాభివార కయారజేయు ఖద్దరు ప్రచార విధానము నందు అట్టి పనివారలకు వ్యయపెండుటను గాని, గౌరవభూతులను గాని యిచ్చు నేర్పాటుగూడ గలదు. రాష్ట్రము కాంగ్రెసు సంఘములు తమతమ రాష్ట్రములలో ఖద్దరు నేత పుష్కలముగ జరుగుటకు యీవిధానము నకకాశముగ గైకొని పని జేయవలయును.

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ

ప్రైమరీ విద్యాపోషణము గూర్చినచర్చ

వంగరాష్ట్ర శాసనసభలో కలకత్తా మున్సిపల్ లిల్ల గూర్చి జరిగిన చర్చలో కలకత్తాలో ప్రైమరీ విద్యకు పోషించవలెనని సభ్యు లేగ్రేముగ నిర్ణయ మొనగిరి. జేలేంద్రభాగ్య బాసుగారు (1) కలకత్తాలో నివసించుచు 6,10 రోండ్లకు సభ్యు వయస్సులో నున్న బాలరకున, బాలికలకు ప్రైమరీ విద్యగలపుట 10/0 వంటనకు తక్కువకాకుండ మున్సిపల్ పన్నులవలన వచ్చు ఆదాయమునుండి వ్యయము కావించవలెననియు, (2) ఈచట్ట ఆంగీకరింపబడిన 10 సంవత్సరములలోపు కలకత్తాలో నిర్బంధించి ప్రారంభవిద్య గలపుట కర్నాటకావాసించవలెననియు విజ్ఞానో నియమము కావించవలెనని సభ్యులునుపాదించిరి. అనంతర సభ్యులు చాల సవరణలు నుపపాదించిరి. యన్. యన్. మల్లిక్ గారు మొదటిక్లాజు సంగీకరించి రెండవక్లాజువాడేమియును పది రోండ్లలోపుక నిర్బంధించి ప్రారంభవిద్య కర్నాటకా గావించుట ప్రతిపదమనియు, 6, 10 రోండ్లవధ్య వయస్సుకల పిల్లలు 60 శేలకుండి కలరనియు ప్రభుత్వమువారిపక్షమున గాంగూడ్ గారు మొదటిక్లాజు సంగీకరించి రెండవక్లాజునకు బదులుగా కార్పరేషనువారు ప్రతిసంవత్సర రమియల్ కే 1 లక్షల రూ॥ లకు తక్కువకాకుండ వ్యయము కావించవలెననియు సవరణ నుపపాదించిరి. రాసుగారు సవరణ నుపపాదించుకొనుటచే గూడ గారి సవరణ యంగీకరింపబడినది.

శ్రీ భాగవత సప్తహ మహాభారతము

యంతుభివాసు సం॥ ఫాల్గుణము॥ ఆదివారముగాదు, రెనాతిరాలాకా, పోతుమర్త్యు అగ్రహరణ భాగవతపాదా ము ప్రారంభింపబడి, జయపథముగా నెరవేరినది.

ప్రత్యేకస్థలములం దధిక ప్రచారము

(ఎంగు ఇండియా)

ఒక ప్రత్యేకముగ నిర్ణయింపబడిన ప్రదేశమునందు కాంగ్రెసు ప్రచారమును అధికము జేయుటవలన భవ్యమును కల్గుటయు పని సంపూర్ణముగ జరుగుటయుగల్గుట, రాష్ట్రమున్నయును అందలి జిల్లాలన్నియును ఈవిధానము ననుసరించి వాసుగ పనిజేయవలయును. ఒక గ్రామమో లేక కొన్ని గ్రామముల గల్గి యో నేర్పరచి ఒకద్రుగ నమృతముగల ప్రచారమును వానివరదలి జేయవలయును. అన్ని ప్రదేశములైన జిల్లాయందలి మంచి కాంగ్రెసు ప్రచారకులకల్గి ప్రసరించుటలను అందులకై నేతజేయుటలు చేయవలయును. అప్రదేశమును ఇంకొకరు చూచి అనుకరించు జట్టిడిగను కాలక్రమేణ దానంతటనది మంచిపనులపడి విశాసముగల్గుదానిగ జేయవలయును. ఒక్కచోట నిర్విభముగ జేసిన యెడల నెక్కువ ప్రచారము జేయుటచే యితర ప్రదేశములు గూడ ననుకరింపవచ్చును. ఈమహాత్మ్యచారకార్యమును జేయుటకు తమంతట తాముగా వచ్చి పనిజేయుటయు తనిఖీ జేయు నట్టియు పరీక్ష జేయు నట్టియు స్వచ్ఛంద నేతకులుగ నుండవలయును. వీరలు జిల్లాలో చాల బాధ్యత గల కాంగ్రెసు ప్రచారముజేయువారిని చెప్పవలసరములేదు. ఏమిపని ప్రారంభింపవలయును? క్రమమేట్లు? అనువిషయములు అన్నితర ప్రదేశములపర్యేతుల ననుసరించుచుండు సామాన్యముగా జరుగవలసినపని యెవరుగా ఆస్వచ్ఛంద నేతకుడు అచట కాంగ్రెసు పంచాయతినీ స్థాపించి దానికి శాంతమును పనిజేయు కార్యదర్శిగ నుండవలయును. ఆయనపంచాయతీసంఘము ద్వారా క గావాలను దీర్చుచు తీర్పులు చెప్పుచు కొర్రులకు నెక్కువజేయును. ప్రతియంటను రాటు మును ప్రతేక పెట్టుకు తయారైన నూలంకి ను జేర్చి తాల్లో పున్న నేత గాండ్రు పని గల్గించును. ఆ గుడ్డకు పూర్వో అమ్మి నిజేశత గుడ్డకు కొనకుండ జేయును. ఉచితముగ విద్య నేర్చుకొక పాఠశాల నేర్పరచును. భవనలు మొదలగునవి యేర్పరచును. జేవాలయములలోను మకీదులలోను నైతికాభివృద్ధి గల్గునటుల జేయును. ఆయన కమిటీవారు అచట ప్రాచురు మౌనప్రయత్నించుదురు. అచటి నిమ్మ బాతులకు సమానపాఠ్యమిప్పించి యితరులువారిని సోదరులుగా భావించునటుల జేయును. గ్రామమును సుఖముగ విశుద్ధజీవితముల గడపుటకు కిక్కి జేర్చును. ఇద్విధముగ గ్రామము కాంగ్రెసునకు పునాదిగ నుండునటుల నేర్పరచును.

పంజాబు యువకుడొకడు యెన్ని నుండి యింటికి నెలకై లకువచ్చి "నిర్మాణ కార్యక్రమ మన నేమి?" యనియడిగెను. నిర్మాణ కార్యక్రమ మనగా ముఖ్యముగ గ్రామములలో ప్రజలు కొన్ని పనితులమీద నుంచుట. అట్లు జేయుటకు అచట నేర్పడిన సంస్థలకు కొన్ని ప్రయోజనములు ఉండునటుల జేయవలయును. ఎన్నికదారుల లిస్టును జేయుట జేయుట మాత్రము నిర్మాణముగా నేరదు. ఒక ప్రాముఖ్యుని గాని పట్టణములోని గాని ప్రజలందరును గలసి జనులకు నిర్మణముపనిపాటు సజ్జేసినను చాలును. విలే యేదియో ఒక ప్రయోజన ముండుట యవసరము. నిర్మాణ కార్యక్రమము బాలియ ప్రాముఖ్యము గల కొన్ని విషయములలో ప్రజలకు కల్గుటాట్లయే నుజ్జేకోచింది. ఇది ప్రభుత్వము యొక్క సహాయము లేకుండనే జరుగవచ్చును. అన్న ముతరువాత ముఖ్యముగ స్వదేశీయ పట్టున రయారు జేయుట అవసరమును ముఖ్యముగా కావలసినదియు ప్రజలు నుభవముగ నిర్ణయించుకొన గల్గినదియు నైయున్నది. బాలియ నిర్మాణ కార్యక్రమమున కిది ప్రయోజన మగుటయేగాక యిందువలన విదేశీయపట్టు మారుగ స్వదేశీయ గుడ్డలు వచ్చి బాలియభుక్తయమునకు అవసరమును పురాతన పత్తికి మునుపధింపబడును. కుడ్య కృషిగూడను తయారజేయుటకు దోడు కాంగ్రెసు సంస్థాపనలు గ్రామములందు విద్య సభివృద్ధి జేయుటయు పంచాయతీ తీర్పులను జేయుటయు ప్రాచురు మౌనములయ అస్వచ్ఛరతను నివారించజేయుటయు బాలియకవిభేదములు లేకుండ వికృతను పెంపొందింప జేయుటయు పనులు గలవు.

దేశమందంతటను నిట్టి నిర్మాణము జరిగినయెడల సభికారము విదేశ ప్రభుత్వమునుండి ప్రజలకు ముఖ్యముగా దానంతట నడియే వచ్చును. ప్రజలలో కల్గుటాట్ల లేకుండనయెడల నిట్టిమా ర్పు సాధ్యముగాదు. విలే మనకు ఉచితముగ బహుమానముగ నిచ్చుటలు లీయవలయును. అట్టిది జరుగునని మన మెప్పుడును తలంచుచుండలేదు.

"నిర్మాణ కార్యక్రమ మియ్యది. నియత్నితము మేమి" అని నేనడిగితిని.

"చాలాబాగున్నది. ఇదియే మార్గము" అని జనప్రతినిధులు యూరప్ లుభాగములందు వర్తకమునకై చాల సంవత్సరములు దిగుతుండిట్టియు, స్వతంత్రులగు శ్రీపురుషులమధ్యనుండి వచ్చుటవలన వానినివచ్చు నేగించు భావముగల ఆయనకుడు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

సి. రాజగోపాలాచారి.

ఫోర్టు సెంటుజార్జి గెజెటు

మార్చి 6 మంగళవారము

వి. సి. యస్. ఆఫీసు

ఎ. జె. జి. కాంచెల గారు రెవిన్యూబోర్డు మూడవసభ్యుని నియమింపబడిరి.

సి. యల్. మారుగారు ఫోనికల్ సర్వేయింగ్ కాళి (ప్రభుత్వ) గృహనియమింపబడిరి.

యస్. నాయుడుగారు లా డిపార్టుమెంటు ప్రభుత్వకార్యనియమింపబడిరి.

ఎ. యస్. దబ్బు, డిక్సన్ గారు నరసారావుపేట డివిజనుండి బెజవాడ డివిజను మార్చబడిరి.

ఎ. ఆర్. సి. కట్టలేడుగారు బెజవాడ డివిజనునుండి గజపాడవరము డివిజనుకు మార్చబడిరి.

ఇ. ఆర్. ప్రదీపగారు రాజమహేంద్రవరం డివిజనునుండి ననుకొండ డివిజనుకు మార్చబడిరి.

స్వాతి కాళి

గురువార పెద్ద రామప్పగారు రాయడర్లం బెంచుమాజి స్త్రీలు నియమింపబడిరి.

శ్రీకామలం కుబ్రూర్ గారిని చీరాల బెంచు మాజి స్త్రీలు నియమింపబడిరి.

ఫోనికల్ సర్వేయింగ్ కాళి

సి. జి. అలెక్సాండర్ రైలుగారు అనకాపల్లి నుండి పాలిటి సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

బొల్లా వెంటకమల్లారావుగారు పాలకొండ నుండి సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

జి. నాగేశ్వరరావు నాయుడుగారు చికాకోలు నుండి పాలిటి నైపునైపునగా ఎన్నుకొనబడిరి.

విద్యాకాళి

టి. ఆర్. కుందరాయంగారు పల్లిట ఇన్స్పెక్టర్ను డైరెక్టరు కర్వనలు అసిస్టెంట్లుగా నియమింపబడిరి.

విక్రమ వెంకటరత్నంగారిని గోరావరిజిల్లా విద్యా సంఘ సభ్యులుగా రామవరాపురం తాలూకాబోర్డువారు ఎన్నుకొనిరి.

రావుసాహెబు సి. ఆదియార్ రావుగారు అనంతపురం జిల్లా విద్యాసంఘపు అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనబడిరి.

ఇతర ప్రకటనలు

ఎక్స్ప్రెస్ అసిస్టెంటు ఫోరెస్ట్ కాన్స్టేబుల్ యస్. రామస్వామి అయ్యంగారు పశ్చిమ కర్నూలునుండి దక్షిణ కర్నూలుకు మార్చబడిరి.

సివిల్ అసిస్టెంటు సర్జను కె. యస్. కుబ్రూర్ గారిని చెన్నైలోని మెడికల్ కాలేజీలో మెడికల్ ప్రొఫెసరుకు అసిస్టెంట్లుగా నియమింపబడిరి.

సివిల్ అసిస్టెంటు సర్జను

కె. వేణుగోపాలస్వామయ్యగారి సర్కిలులు పల్నాటికి మునిసిపాలిటీ అధ్యక్షునివశము చేయబడినది.

రావు బహదర్ వి. పొన్నయ్యగారు రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటులో ప్రభుత్వ ఆండర్ కేటగిరి నియమింపబడిరి.

మొదట వేణుగోపాల స్వామయ్యగారు వికాఖరట్నం జిల్లాలో అమ్యులెన్సుల రిజిస్ట్రార్ గా నియమింపబడిరి.

రావుసాహెబు వేదాంతం రామస్వామి పంతులుగారు తమ స్వయం ద్వారా ముగియగల గంజాం (టెబు) డిప్యూటీ కలెక్టరు పార్టీ పుచ్చుకొనెదరు.

అసిస్టెంటు ఇంజనీరు ఎ. రాజం అయ్యంగారు, కె. వారాధాని పాపారావుగారు వి. యస్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు కృష్ణాటి సర్కిలుకు మార్చబడిరి.

గాంధీ మహాత్ముని కారాగృహ

ప్రవేశవార్షికోత్సవము

ఆంధ్ర దేశములోని ప్రతివట్టణములోను ప్రతి గ్రామములోను జరుపవలెను

1923 సంవత్సరము మార్చి 10 వ తేదీ మొదలు 15 వ తేదీ వరకును జరిగిన ఈ తియ్యదిములూగ తరిజింపవలెను. అది ములలో కాలగ్రామసేతులు ఇంటింటికినీ కల్లి 18 సంవత్సరములు కల్లిన ప్రతి ఆంధ్రపురుషుని, స్త్రీని కాలగ్రామ సంఘము లలో సభ్యులుగా చేర్చవలెను. ప్రతిదినమును ఎంకవండి సభ్యులను చేర్చుచియు ఆయా కార్యదర్శులకు తెలియజేయు మండన లెను. ప్రతివారూ భద్రత ధరించుటలు ప్రోత్సహించవలెను. భద్రత బట్టలను విరివిగా అమ్మ ఏర్పాటు చేయవలెను. ఎక్కడ మండి కాలగ్రామ సభ్యులుగా చేరుటయు భద్రత ధరించుట గీత బూనుటయు మార్కెటు మన యుద్ధము యొక్క జయ మను తెలుపగలను.

ప్రతివట్టణములోను, ప్రతి గ్రామములోను ఇంటింటికినీ కల్లి స్వరాజ్యనిధిని ప్రోత్సహించవలెను. వచ్చికి సేతులను చేర్చ వలెను. పట్టణములను వార్డులుగా విభజించి ప్రతివార్డులోను మైదను లను జరుపవలెను. 18 వ తేదీన మహాత్ముని జన్మదిన ముగిసిన తేదీవలెను. మనీషలలోను ప్రార్థనలు గలుపవలెను. అలాడు సాయంత్రము దేశము దంతటను గొప్ప జవీరరా సభలు జరిపి ఈక్రింది తీర్మానమును చేయవలెను.

“అన్ని సంఘములయొక్కయు, అన్ని ఆధిపత్యములు గలవారియొక్కయు ప్రతినిధులతోగూడిన సమహాసభవారు మహాత్మాగాంధీయంగల పూజ్యభావమును కల్పించుచు, ఆ మహాపురుషుడు భారతదేశమునకు చేసిన మహాత్మ్యమును సేవను ప్రశంసించుచున్నార. మరియు భరతవర్ష ప్రజలకోరికలు తెర వేయవలెను, ఎట్టి పరిస్థితులలోను పట్టుదలను విడుదల, కాంతి యుత్తమైన పోరాటమును దృఢదీక్షతో సాగించుటను సీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.”

జగదేవునిపూజ్యుడగు మహాత్ముని గౌరవించుటలో నన్ని రాజకీయకక్షలవారియొక్కయు సమాకారమును పొందుటకు ప్రయత్నింపవలెను.

18 వ తేదీ న వత్సరాది పండుగ యగుటవలన ఆంధ్ర దేశములో వారతాళము జరుపనక్కరలేదు.

సమస్తసామ్యములను త్యజించి, లోకములో కల్లు నుత్తయ పురుషుడగు గాంధీ ఎరవాడకైలలో సకలకష్టములను లోనగుట ఎవరికొరకు? భరతవర్షములోని ప్రతివారికొరకును కాదా?

ప్రతి ఆంధ్రపురుషుడును, స్త్రీయును మహాత్ముని కిదిత్ర సందేశమును తెరవేర్చుటకు త్యాగబుద్ధితో కృషి గలుపుదు రని నమ్ముచున్నాము.

ఆంధ్రరాష్ట్ర సాహిత్యసంఘము } అయ్యదేవర కాళేశ్వర కార్యకర్తలసంఘము, బెజవాడ } రావు, కార్యదర్శి.

స్టాల్ కాజ్ కోర్టు మద్రాసు

నూటు నె 350/1923 రు

వాది:—మిట్టకల్లి కోటయ్యకెట్టి ఫరం.
ప్రతివాది:—బట్టరకెట్టి వెంకటస్వామి.
వాదపాద: పడమటనాయునిపల్లె నెల్లూరు జిల్లా.
ఈ కేసు వాది ప్రతివాదిమీద రు 82-8-8 వ 5-4-20

తేదీ మొదలు 14-8-21 వరకు పంపించిన సక్కులు వారు వాకి యెప్పుడిందాని దావా వేయున్నార. ఈ కేసు మద్రాసు స్టాల్ కాజ్ కోర్టులో 2 వ జడ్జినిగ 20-8-1923 మీరింగువేయున్నది. అతేదీలో ప్రతివాదిచ్చి ఆక్షేపణయింపజేప్పవలెను. లేనియెడల ఆక్షేపణ యిచ్చునార్చి డిక్రీఅవును.

సం|| కె. దొరసామయ్యంగారు,

6-8-23

వాదికరపు జోషి.

చెన్నై పరి బజారుధరలు

మార్చి 8-న తేదీ గురువారము

(1) భాగ్యములు

వరియ్యలు కా 1-1	రూ 60.0.0	తొలుకు 62.0.0	మొదలు
బియ్యము	చస్తా 1-1	రూ 12.8.0	15.0.0
మొదలు	చస్తా 1-1	రూ 15.0.0	18.0.0
చిల్లీ	చస్తా 1-1	రూ 15.0.0	18.0.0
రాగులు	రూ 164	చస్తా 1-1	రూ 2.0.0
మిట్టలు	చస్తా 1-1	రూ 22.0.0	24.0.0

(2) కష్ట భాగ్యములు

కందులు	చస్తా 1-1	రూ 10.8.0	11.0.0
తెనకలు	చస్తా 1-1	రూ 10.8.0	12.0.0
తెనకలు	చస్తా 1-1	రూ 11.0.0	12.0.0
మినుములు	చస్తా 1-1	రూ 12.0.0	14.0.0
తీలము	చస్తా 1-1	రూ 7.0.0	7.8.0

(3) నూనె వస్తువులు

మధ్యము నూనె కా 1-1	రూ 12.8.0	15.0.0
నెయ్యము 1-1	రూ 14.0.0	20.0.0
కొంజాపురం వేరునెయ్యము కా 1-1	రూ 60.0.0	62.0.0
యెర్రకనెయ్యము	రూ 56.0.0	58.0.0
వేరునెయ్యము గానా కా 1-1	రూ 140	మొదలు 180
జయము నూనె కా 1-1	రూ 120.0.0	121.0.0

(4) చిల్లర వస్తువులు

కాయకము కా 1-1	రూ 160.0.0	165.0.0
మారకము	రూ 95.0.0	100.0.0
మిరకకాయలు(గుంటూరు) కా 1-1	రూ 90.0.0	108.0.0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమండల మును 1-1	రూ 40, 45	
కాళహస్తీ పాయకట్టు	రూ 60, 65	
తెల్లము కా 1-1	రూ 40.0.0	50.0.0
తింతపండు పాకడి కా 1-1	రూ 48.0.0	90.0.0
క్రొత్త కా 1-1	రూ 85.0.0	42.0.0

(5) ఇనుము

కట్టలు రథం కా 1-1	రూ 40.0.0	
చకరం	రూ 19.0.0	42.0.0
రథండు	రూ 82.0.0	40.0.0

(6) లోహములు

తెండి 100 కుంకు	రూ 78.0.0	81.8.0
జంగారము, రులము 1-1	రూ 24.8.0	25.8.0
నవరము 1-1	రూ 15.12.0	
ఇత్తడి కా 1-1	రూ 800.0.0	805.0.0
కాగి డిబ్బ	రూ 840.0.0	845.0.0
కాగి డిబ్బ రు 1-1	రూ 47.4.0	47.8.0

(7) రంగులు

అవుక్రెష్టుడు 20 డిగ్రీలు	రూ 105.0.0	
టోప్రెష్టుడు 20 డిగ్రీలు	రూ 105.0.0	
సింహంబూర్-20 డిగ్రీలు	రూ 105.0.0	
అవుక్రెష్టుడు 16	రూ 93.0.0	

భారతసాహిత్య సమ్మేళనము

కాన్పూరులో మార్చి నెల 30-వ తేదీ

మొదలు జరుగును

కరమూడన భారతసాహిత్య సమ్మేళనము మార్చి నెల 30, 31 తేదీలను ఏప్రిల్ నెల 1-వ తేదీని కాన్పూరులో పున మోతమదాను టాండనుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగును (అ. వె)

విక్టోరియాపురమందిరమున 1923 సం||రం మార్చి నెల 10 వ తేదీ శనివారము రాత్రి 9-30

గంటలకు మాస్టర్ మన్ హార్ బర్వే అనుబాలకునిచే ఒక గొప్ప పాటకచ్చేరి జరుగును

అతని వయస్సు 10 సం||ములు అయినను వయస్సుకు మించిన పాండిత్యము గలదు. 100 బంగారు పతకములకు మైగ అయినా యున్నది. ఆశాభంగముకలుకుండుటకై త్వరగానే టిక్కెట్లనుకొని రిజర్వ్ చేసుకొనుట మంచిది.

ప్రవేశకట్టుము:—పురుషులకు రూ 10, 7, 5, 3, 2, 1 } టిక్కెట్టు:—మద్రాసు టంకళాలవిధి నెం 509 రు భవనమును ఈక్రిందికి }
స్త్రీలు రూ 7, 5, 3, 2, 1 } లేదనుండి దొరకును సదరు విలాసమునందే తెలిపిన స్థలములు రిజర్వ్ చేయబడును.

శ్రీ దువ్వారి సుబ్బయ్య గారు

చెరసాలనుండి 7 వ తేదీని వదలిరి

గొప్పస్వాగత మియ్యబడిను

భారతమాత పుత్రికలలో రాజకీయములందు పనిచేసినందుకు ప్రపథమమున కఠినశిక్షతో గూడిన కారాగృహవాసము నొకవర్షమువరకు జరుపునట్టి మహాత్మమముగు శారవమునకు పాత్రులగు నాంధ్రవిమలమణి శ్రీ దువ్వారి సుబ్బయ్యగారు వత్సరమును తపము పూర్తిచేసి రాజమండ్రి చెరసాలనుండి నిన్న 7 వ తేదీ బుధవారమునాడు ఉదయము 10 గంటలకు కారాగృహమును వదలి వచ్చిరి. అపుడు ఆసహాయవాదులు పెక్కుమంది కారాగృహముకడ కేగి సుబ్బయ్యగారికి ఘనముగ స్వాగతమొసంగిరి. పుష్పహారములను దుద్రాక్షమాలలను సమర్పించిరి. ఆమె చాల చిక్కియున్నను సహజోత్సాహభరిత మగు మందహాసమామెవదనము సలంకరించుచునే యుండును.-(తంతివార్త)

స్వకీయవిలేఖరి రాజమండ్రి-మార్చి 7

గంగాభాగీరథి సమానురాలగు దువ్వారి సుబ్బయ్యగారి నీ దినము 10,11 గంటలకు రాజమండ్రివరము నెట్లలు జైలునుండి విడుదలజేసిరి. వారిని కలసికొనుటకు పుర కాంగ్రెస్ నాయకులగు శ్రీయుతులు దాక్షర్ణ్య సుబ్రహ్మణ్యం, రామారావు, గురుమూర్తిగార్లును, ఇతరు లనేకులును సమాను నూర్గురు ఆమెను జైలుగేటువద్ద కలసికొని ఆమెకు ఖద్దరుఘోషతీసి, వడుకునూలుహారములను, దుద్రాక్షహారములను, విభూతిపండ్లను అర్పించి ఘనముగ స్వాగతమిచ్చిరి. ఆమె చాలచిక్కి శుష్కించిన జేహముతో నున్నది. కాని ఆమెయొక్క ధైర్యసాహసములుగాని, జేతభక్తిగాని ఏమాత్రము తగ్గలేదు. తిరిగి వెంటనే ప్రచారము ప్రారంభించెద నని ఆమె చెప్పెను. ఈ సాయంత్రము ఆమెగౌరవార్థము ఈపురములో ఊరేగింపు టుత్సవమును, సాయుకాలము 5 గంటలకు పాలుచెవులో బహిరంగసభయు జరుగును. తేవటియదయ మామె కాకినాడకు వెళ్లెదరు.

రాజమండ్రిలో గొప్ప ఊరేగింపు

బహిరంగసభకు 3000 మంది వచ్చుట

7 వ తేదీ సాయంకాలము రాజమండ్రిలో శ్రీ దువ్వారి సుబ్బయ్యగారిని గొప్ప ఊరేగింపుతో సభ స్థలముకు తీసికొని వెళ్లిరి. అతడు 1000 మంది సహచరమైరి. శ్రీయుత టంగుటూరి శ్రీరాములుగారు రథస్థానమునొందిరి. శ్రీయుత భవిషిపాటి సత్యనారాయణగారు సుబ్బయ్యగారికి స్వాగతమొసంగుచు సువస్థ సించిరి. త్యాగభక్తి అలవరిక కారాగృహమే స్వర్గము. త్యాగభక్తిలేని వారి కదియే మరల రారవాడకలలోము. అని సుబ్బయ్యగారు తమ కారాగృహసభనుండి విమర్శించుచు లను వివరించిరి. అంతకును రాజమండ్రిపై నూలువడకనలెనని హెచ్చరించిరి. నేడు (8 వ తేదీ) ఆమె రాజమండ్రినుండి కాకినాడకు వెళ్లిరి. చెన్నపురి నుండి వచ్చుచున్న టంగుటూరి ప్రకాశం గారు ఆమెను రైలువద్ద కలసికొని అభినందించిరి. అని రాజమండ్రినిలేఖరి తెలిపెను. (తంతివార్త)

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు

కార్య సంఘ సభ

జేతభక్తునకు సన్మానత్రమును సమర్పించుట

7, 8 తేదీలను కాకినాడలో జరిగినది

నిన్న (7 వ తేదీ) కాకినాడలో ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ ప్రారంభమైంది. నేడుగూడ జరుగుచున్నది. జేతభక్తునకు సన్మాన త్రమును సమర్పించుట నని తీర్మానింపబడినది. ఈనెల 20 వ తేదీ ఉదయము 8 గంటలకు జేతభక్తుకు గుంటూరువేరునా. వెంటనే ఊరేగింపు ప్రారంభమగును. ఆనాడు మధ్యాహ్నము ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభ జరుగును సాయంకాలము బహిరంగసభలో జేతభక్తునకు సన్మానత్రము. సమర్పించబడునని తెలిపినదని స్వకీయవిలేఖరి కాకినాడనుండి నేడు తెలిపెను. (తంతివార్త)

ఉత్సవము

బర్మి యుల యాజ్ఞే వ ర

బర్మి యుల యాజ్ఞే వ ర యూ బీసీగారు ఉత్సవము జరిపి పు గానిండునని బీసీలబాధకులందరూ యాజ్ఞేమించుచు వెళు నున్నారని ఉత్సవము తొలగింబడుట తీర్మానింప బడి నియు ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి తంజిందిచ్చిరి.

మౌలానా మహమ్మదాలీ గారు

బేగంగారును బీజమ్మగారును చెరసాలలో సందర్శించుట

ఫిబ్రవరి 28 వ తేదీని బీజమ్మగారును మహమ్మదాలీ బేగంగారును బీజమ్మగారును. కాంగ్రెసుభిలాషకు సంఘముల వారు వారికి ఘనముగ స్వాగత మొసంగిరి. ఆనాడురాత్రి 1 గంట లకు బహిరంగసభలో బీజమ్మగారుపవ్వరించిరి. 24 వ తేదీని వారిద్దరును చెరసాలకేగి మహమ్మదాలీగారిని చూచి వారితో మాటలాడిరి. అపుడు జయిలుగుమ్మయవద్ద చాలమంది పోలీసు లను కాటలియుంచిరి. 90 ఏండ్ల ముదుసలిని చూచి జయిలకు భజనపదనా ఏమి బొంబాయి దొంగతనమువారు కొత్తగాజేసిన నిబంధనలకులన చూపవలసిన సదుపాయమును మౌలానాగారికి చూపించుటలేదని తెలిపినది. కర్నూటకరాష్ట్ర కాంగ్రెసు ఉపాధ్యక్షుడగు శ్రీనివాసరావు కాటలిగారు గూడ వాచెరసాలలో నే యున్నారు. ఆయనకుగూడనిట్టి సౌకర్యమును కలిగింపలేదు. (ఉత్సవం)

భారతకాంగ్రెసు ప్రతినిధులు

నాగపూరులో సువస్థసించుట

శ్రీహక్ రాజగోపాలాచారి, రాజేంద్ర ప్రసాదు, జేత వారు గాంధీ మహానులీగార్లు మున్నగువారు 7 వ తేదీని నాగపూరువేరిరి.

7 వ తేదీ సాయంకాలము తుండిర మండలముగారి అధ్యక్షత క్రింద బహిరంగసభ జరిగినది. అసభలో వారందరును సువస్థసించిరి. రాజగోపాలాచారిగారు దీర్ఘవస్థానము చేసిరి. రాజేంద్రప్రసాదు మహానులీగార్లు త్యాగము కొనియాడిరి. గాంధీచర్యముని ఆదేశమును మరువకలదని హెచ్చరించిరి. వారు 8 వ తేదీ ఉదయమున నాగపూరునుండి రాజపూరుకు వెళ్లిరి (ఆ. వెను).

స్వామిదొరహము

విరోపియును ఛార్జి చేయబడుట

అలవరారు హైకోర్టు నెవన్సులో స్వామిమూర్తి యగు ఫిలిప్పుగారిచే పూర్వము కలకత్తాలోని మార్కెట్ ఆర్ట్ కంపెనీ వార్ కన్స్ట్రక్షన్ కంపెనీకిపో మేనేజరుగ నుండి(విన్స్) ఆయ విరోపియును 22000 రూపల నవకారింపి నందులకై విచారింపండుచున్నాడు కంపెనీవారికను నూనము కలిగి పరిశీలనగా నరకులో 16180 రూపల వెలలేయునరకును, 5480 రూపల నరకును మార్కెట్ కంపెనీవారి సహాయచర్యలు తాలూకు 454 రూపలను తరుగుబోవుటచే నరకు వారి చేయబడినది.

మధ్యరాష్ట్రముల కాననంభ

బడ్డెట్టు చేర్చు

పై కాననంభయొక్క బడ్డెట్టు చేర్చు నుడు భూమి స్థాపనగారు ప్రభుత్వ తీర్మానము నూర్చి భవమంతయు రిజర్వ్ కాబుల కొనగచున్నారను నింద నిరాధారమైనదని పలికిరి.

భారతీయుని ప్రభుత్వ కార్యదర్శి

నియమింపవలెనని తీర్మానము గావించుట

ప్రభుత్వ ప్రాతినిధ్యమును లెక్కనేయక పై కాననంభ వారు భారతీయవత్సవ ప్రభుత్వకార్యదర్శి యని భారతీయునే నియమింపవలె నని తీర్మానము గావించిరి.

బొంబాయి కాననంభ

మంత్రులజేతము తగ్గించుట

బొంబాయి కాననంభవారు మంత్రులజేతము గాబున నేల రూపాయలకు తగ్గించుట తీర్మానము గావించిరి.

బర్మామూనియన్ క్లబ్

రంగునులో 21 వ తేదీని బర్మావత్సవ బర్మామూనియన్ క్లబ్ యొక్క ప్రాంతీయమున పాల్గొనవారు. ఢిల్లీ సీమానగరలందున్న చెన్నపట్టణ క్లబ్బులనలె నీక్లబ్బు కూడ స్వలి పాలనమున కై ప్రకటన మార్గముల ప్రయత్నించును. చాలమంది కాననంభభూమి, విరూపీయు వర్తకసంఘసభ్యులు, ఇతర వర్తకసంఘసభ్యులు, ఇతర వర్తకులు, భారతీయులు బర్మీయులు, చైనావర్మీయులు ఇతర సభ్యులుగ నుండురు.

ఆయుధముల దొంగతనము

దొంగలును ఆయుధములుకూడ పట్టుబడుట

14 వ ఫిబ్రవరి రాత్రి కొహట్ పోలీసు లెనులలో 46 రైఫిల్లు దొంగిలించ బడెను. మార్చి 4 వ తేదీ రాత్రి ఆహోకినిపెట్టి పోలీసువారును మిలిటరీ ఉద్యోగియును వర్తకమార్గముల చని ఉదయమున సరికి మానా ఫేలు అగ్గిదీలదగు బోస్టిఫేలు గ్రామమును ముట్టడించి దొంగల నాయకులలో నొకని యింటపొయిని రైఫిల్లులో 22 ను, శ్రీ నేమమునను మరయొక దొంగవద్ద 4 రైఫిల్లును, వానియింట మర 11 రైఫిల్లును, కెందుబాంబులను, మరయిద్దరు న. ప్రసీద్ధులగు బందిపోటు దొంగలవద్ద ఇదివరకు దొంగతనములలో పోయిన ఆస్తీయు దొంగెను. చాలమంది దొంగలు పట్టుబడి.

బెంగుళూరు వార్తలు

బెంగుళూరులో న్యూమెనరను ప్రార్థనార వత్రి ప్రాపింపబడినది దొంగతనము దౌర్జన్యము మొదలగు నేరములకై చార్జిచేయబడిన షేక్ ముహమ్మదు 15 వ తేదీని కాంటన్ మేజస్ట్రేటుచే విచారింపబడును. జిల్లా పోలీసు నూకరిం బెంజెంటు చించి గారి యర్థివివాద మ్యునిసిపల్ కమిషనరు, అగ్నిప్రమాద నివారణార్థము 2 వేలను మ్యునిసిపల్ నిధినుండి యొగిరి.

నీసులు అత్యధుకము! సంగీతము వివరిగినది!!

మైసూరు ఏ.వి.వరదాచారి రత్నా వళి తియేట్రికల్ కంపెనీ ఆంధ్ర

శారదాతియేటరు లిమిటెడ్ వారు స్వాల్పకొటూర్కు ఎమరనున్న రాయల్ తియేటరులో పర్ ఎమ్. సి. టి. ముత్తయ్యకెట్టిగారి యామాన్యముక్రింద 10-8-23 వ తేదీ కనివారము రాత్రి 9-30 గంటలకు.

శాకుంతల

దివాన్ బహదూర్ గోవిందరావు చతుర్భుజయ్యగారు యాజమాన్యముక్రింద 11-8-23 వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్ర 5-30 నిమిషములకు.

నిరూపమ

నాటకములను ప్రదర్శింతురు. ప్రదేశకట్నము:—స్వెవర్ గిజర్నల్లకు 4, 3, 2, 1, 8, 1, 0, 12000-500 ముఖ్యవనింపు:—అకాభిగము కలగకుండుటకై ముందుగానే టిక్కెట్టు కొనియుండుటకుంచిరి. చి. ఎన్. మూర్తిరావు, మేనేజింగు ఏజెంట్లు.

నగరమున హరటాలు

శ్రీమాన్ సింగార వేలు పెట్టిగారు

చెన్నపురి వాసులగు సోదరులారా! గాంధీయజ్ఞాని కాంతివైఖ్యను చీకటిభాగ్యమున మీరు పాత్రులైతిరి. ఇది చీకటి భాగ్యమున మీరు పాత్రులైనది. ఇది చీకటి భాగ్యమున మీరు పాత్రులైనది. ఇది చీకటి భాగ్యమున మీరు పాత్రులైనది.

1922 ఏప్రిల్ 18 వ తేదీన సర్కారుగా దిశానుసరించిన హరటాలు మరయు (క్రమ మైనది. జనవరి 13 వ తేదీన స్వల్పముగ వైస అల్లముల జరిగిన గాంధీ ఏప్రిల్ 18 వ తేదీన ఎట్టి అల్లములను జరుగలేదు. ఒక్కపక్షము వాక్యముగాడ వివరించెను.

మనము దాక్షిణ్యభాగమున విడుదలయ్యెను గాథ తమకు కృషిని చూపిస్తామని తాము మొదటి జగదేవ భాగ్యమున విజృంభించి గడిచిన మన మహానాడుకు గాంధీ మహాత్ముని నిష్ఠ భాగ్యము దిశానుసరి 18-వ తేదీ అదివారమునాడు మనము ఆశీర్వాదములను గ్రహించి హరటాలు నగరము నందుంటున్న జనపరమేషని భ తమోద యాజ్ఞాని యున్నది. 1922 మార్చి 18-వ తేదీన మహాత్ముడు మనకు స్వరాజ్య మార్గముచూపి కృష్ణభాగ్య క్రమమున తపోమహిమను ప్రారంభించెను. కానీదినము త్రింకొక్కటి భారతీయులకును మిక్కిలి తగినదని దిశాను. నేడు మొదలు 18-వ తేదీ వరకు నగరమునందు ప్రచారమున సుఖము మనము నగరవాసులను ప్రార్థించవలసి యున్నది.

స్వరాజ్యసాధన

“రాజమునై నూలునడచుడు. అనూలుతో చేతివగలుల నై బట్టలు నేయుడు. అబట్టలు నే ధరింపుడు. విజేత బట్టలు కట్టి జేపుడు, కల్లుపారామున్నగువానిని వదలుడు, పంచమాయలకు సోదరుల స్వస్థులని వారిని నిరసింపక గౌరవముతో చూచి ఆదరింపుడు. కాంగ్రెసు సంఘములందు సభ్యులుగా చేరుడు. మార్చి 18 వ తేదీన కాంగ్రెసుగా గృహమున జేయుండి, ప్రార్థనాదులు చేయుడు. స్వరాజ్యమును బడయగలకై క్రొవీసంగు మని జగన్నాథుని ప్రార్థింపుడు” అని మనము బోధించవలసి యున్నది.

కాంగ్రెసు వాడుకలోనిదియే. భారతీయులందఱును చేయవలసివచ్చెను. 18 వ తేదీన హరటాలు జయభరముగా నెవేరు :ట్లు చేయుటకు మీరందఱు సభికులుగా తోడ్పడుడు.

ఆగాఖానుగారికి స్వాగతము

చెన్నపురి మహమ్మదీయులసభ

మీ స్వాగతములను ముందుగాను సందరి అంజానా మహా ఆగాఖానుగారికి స్వాగతమును విడుదలమై ఆలోచించుటకు చెన్నపురి మహమ్మదీయుల సభయొకటి జరిగెను. ఏ. అబ్దుల్ హాకిం గారు అధ్యక్షతన వహించిరి. ప్రముఖుల సేవల సభకు వచ్చియుండిరి.

అధ్యక్షులు మాట్లాడుచు భారతీయులందఱు ఆగాఖాను గారిని గౌరవించుచున్నారనియు వారు మొదటిసర్కారులను చెన్నపురికి వచ్చుచున్నారనియు కాన మహమ్మదీయులందఱు చేరి వారిని తగినభావన గౌరవించుట అవసరమని చెప్పిరి.

ఆగాఖానుగారికి విందుచేసి మహమ్మదీయ పక్షమున స్వాగత ప్రకటన సమర్పించవలయునని, ఏ. హమీదు ముసేను గా తపపాడించిరి.

ఖిలాఫతు కక్షమువారికిగాద ఆగాఖానుగారిట్లు గొప్ప గౌరవము గలదును ఈ సర్కారు ప్రయత్నములందు వారికిగాద భాగ్యము గొనవిడుదలమై ఎట్టి అశ్రేణి యుండవలసినది అబ్దుల్ హక్కు వరకు వరకుగాద చెప్పిరి.

కొంతకాలము కొందరుకన్యపించిరి. కడకు ఈనెల 15 వ తేదీన మహమ్మదీయుల పక్షమున ఆగాఖానుగారికి ఖిలీలూనునందు విందుచేసి స్వాగతమును తీర్మానించుట ను. ఇందులకు సంబంధించిన ఏర్పాట్లు చేయుట అప్పగింపు మహమ్మదీయులతో ఒకసంఘ మేర్పరచబడెను. ఏ. అబ్దుల్ హాకిం గారు (అధ్యక్షులు) ఆగాఖానుగారు కాలింపిరాజు, మహమ్మదు అహ్మద్ఖాను, వాల్మీలాల్లీసేటు, వాలిమహమ్మదు ఇబ్రహీంసేటు, మహమ్మదుముసాసేటు, ఏ. హమీదు ముసేను గార్లు (కార్యదర్శకులు).

గాంధీ మహాత్ముని నిర్బంధవారికోత్సవ సన్నాహము

10 వ తేదీ మొదలు 18 వ తేదీవరకు జాతీయవారమును జరుపుటకు ప్రయత్నములు చెన్నపురిలో కాంగ్రెసు ఖిలాఫతులంటిరుల సమావేశము

18 వ తేదీ మధ్యాహ్నము హరటాలు - సాయంకాలము తిరువల్లిక్కేణిలో బహిరంగసభ

6 వ తేదీ సాయంకాలము చెన్నపురి బ్రాడ్వేలో నున్న స్వరాజ్యకార్యాలయమున వలంటిరు ఉపసభాసమావేశము జరిగెను.

శ్రీమాన్ సి. దొరైకయ్యగారు ఉపసభా కార్యదర్శిగా ఎన్నుకొనిరి. వారే నగరమువలంటిరులకు నాయకుడు (కెప్టెను) గా నుండవలెనని తీర్మానించిరి.

మాంటిగోధరయ్య కాంగ్రెసు కార్యాలయమునందును, తిరువల్లిక్కేణి ప్రైక్రాఫ్టు వీధి నుండున్న ఖద్దరుస్త్రోమనందను వలంటిరులకు చేరగోరువారి చేరులు నమోదుచేయబడును. ఇంకను యే స్థలములలో నమోదు చేయబడుననియు క్రమముగ పత్రికలలో ప్రకటింపబడును.

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసభాసభా మాచవప్రకారము కాంగ్రెసు వలంటిరులుగా చేరగోరువారు పంపు దరఖాస్తులను చెన్నపురి కాంగ్రెసుసభాసభా తాగుగా పరిశీలించవలసి యుండును.

వలంటిరులు చేయవలసిన పనుల నావల కాంగ్రెసు సంఘమువారును, నాయకుడును నిర్ణయించగలరని నివృత్తిపథలో నిర్ణయించబడెను. (మాంగళి విలేఖరి)

ఉప్పు పన్ను

బొంబాయిలో ఉప్పు చేయువారి యాక్షేపణ

బొంబాయిలో ఉప్పు తయారు చేయువారు ఉప్పుపన్ను బీకరములకు బాధ్యత వహించునని ఉప్పు తిరుట మునిషియోనో (జనరల్ యాగ్రో) యును చెడు నుండు తరు పరిశ్రమకు ఉప్పు ముంబాయినియు ఈసత్తును త్రొవీతే నుండలెని ప్రైవేటు గారిని ఆర్థికసభ్యునిని రెండు కానవభలవారిని విజ్ఞాపనను కావింపవలెననియు తీర్మానము చేసిరి.

ప్రతాపపత్రికా సంపాదకుడు

కాన్పూరులో అరెస్టుచేయబడుట

కాన్పూరు ప్రతాపపత్రికకు వెనుక సంపాదకుడు గా నండిన గజేంద్రవర్ విద్యార్థి గారిని రాజద్రోహమునకు 6 వ తేదీన కాన్పూరులో అరెస్టుచేసి ఫర్రేఖాను తీసికొనివెల్లిరి. 1922 డిశంబరు 15 లో ఫర్రేఖానులో జరిగినరాజీయ సభాసభ్యుడు గానుండి యిరడు రాజద్రోహమును బోధించుచు నుపన్యసించెనని అరెస్టుచేసిరి. (ఆ. వె.)

కేన్యాభారతీయులస్థితి విషయ ముగుచుండుట

శ్రీయురే ఆంధ్రానుగారి ప్రకటనము

కేన్యావిషయమై నాటీయభ్యుచాలవిషయస్థితిని చూచించు తిరివార్తలవచ్చినవి. ప్రభుత్వమువారు భారతీయులకు ప్రతికూలతనవించి విరోధీయుల సమాధానపరచుటకై భారతీయుల రాకుండ చేయుచున్నార. విరోధీయులు దౌర్జన్యము చేయుదుమని తెదరించుచు ఇల్లుబ్రట్టిలుకు ప్రాతినిధ్యము వహించి విరోధీయులు పొందిలాభము నిందుల తుదాహరణముగా కాపురున్నాడు. అన్నిటికన్న విషయమై న వార్త యేమన:-గవ్వరను లోనియలో కార్యదర్శి ల.డె మకు పిలిపించిగొని సంగతించుచున్నాడట ఈవార్తనికమెనవో నిట్టిచర్య యన్యాయమును వ్యక్తము వని చెప్పవచ్చును. మార్చి 1 వ తేదీన భారతీయులకు ప్రవాసభక్తి విధింపబడినది మాంటి సాలో భారతీయులు సభాసభ తీర్మానముగావిందరని తిరివార్త వచ్చినది. ఈవార్తలనుబట్టి చూడ స్థితిగతులు విషయములగుచున్నవియు ఉండేక ముతముగనున్నవియు తోచుచున్నది. కాంతము, అహింసవిధేక మాటలయందును చర్యలయందును బాగిర విహింపవలెననియు వారికి ఏ తోడదేము గాఁడు చుచు తిరివార్తని: ఇండియాక్ ఎమిగేషను గూర్చి అప్పిలు కొర్రువారొసగినతిరువీరవరము తింకను నాకవారుగ తెలియవు. వానినిగూర్చి తెలుపుదని యచ్చటివారికి తిరివార్తగిరి” నని సి. యెస్. ఆంధ్రాను గారు అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ ప్రతిపదిక తెలిసిరి.

రాజపుత్రులను మరల

స్వమతమున చేర్చుట

లా హోరు ఆర్య స్వరాజ్య సభ

ఆగ్రాలో నుతాంకితలైన రాజపుత్రులు శేలకొండిగా మరల స్వమతమున చేరగోరువారు ఇండియన్ కొన్సిలేట్ జుండిని రెండు తెగలుగా మరలచేయున చేర్చుకొనిరి. ఇంకను పెక్కుశేలమంది చేరగోరువారు. ఈవిషయమున ఆగ్రాకుద్ది సభవారి ఏర్పాట్లప్రకారము లాహోరు ఆర్యస్వరాజ్యసభ కార్యదర్శులలో నొకరుగ సత్కార్యిగాన ఆగ్రాలో పనిచేయుచున్నార. అచట రాజపుత్రులు, లాహోరు, భూస్వాములు, బ్రాహ్మణులు మున్నగు వారందఱును ఉత్సాహముతో పని చేయుచున్నారు (తిరివార్త)

చౌరీ చౌరా ఉరి శిక్షలు

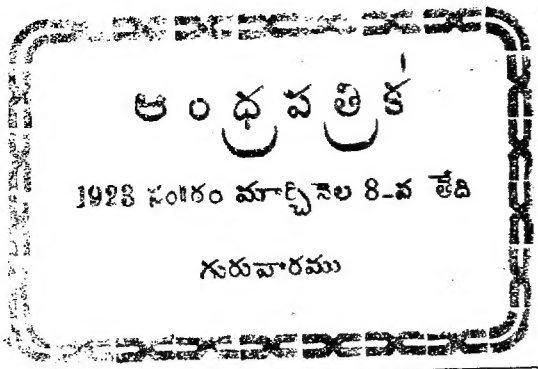
అ: హాబాదు హైకోర్టులో అపీలు

ఈనెల 7 వ తేదీన అలహాబాదు హైకోర్టులో యాశేను విచారణ జరిగినది. పండిత భద్రనమోహన మూలవ్యాగారు ఉరి శిక్ష చేయబడినవారిపక్షమున వాదమును ప్రారంభించిరి. దారి యుపన్యాస మానాడు ముగియలేదు. వీరం న రి సె సెన్సె శేనులోనే ముద్దాయిలనుగా చేర్చుట క్రమమునుబాటి విరంజయను తత్కార్యము ఘోరకృత్యము నొసరింపవలెనని ఆలోచించి నిర్ధారణ చేసికొనియే వచ్చిరా? అది కుట్ర అనిపించుకొనునా? అని మూలవ్యాగారు ప్రశ్నించెరి. న్యాయస్థానము (చేతులలో నిండిపోయినది. ప్రభుత్వపక్షమున ప్రభుత్వ న్యాయవాది వచ్చెను. (ఆ. వెను)

ఒక వ దం డి

35 శేలరాపాము తీసికొని బెజవాడలో రైతెక్కి ప్రాప్తుచుండగా రాతివేళ్ రాజమండ్రికి మధ్య చుంబుడెనని వందతులు ప్రచురించెరి. గార్డునకు లంచమిచ్చి నాతిని నింది చేసి రని అందరు అనుకొనుచున్నారు. రావసాహెబ్ గోపాలకృష్ణ కర్కగారు, ఇంక నికర ప్రముఖులు అధికారుల సంప్రదింపరి త్వలో ప్రభుత్వమువారు యధార్థ విచారించి ప్రారంభించెను. (తిరివార్త)

సి. ఓ. మొములు ఆగ్రా సర్కారు నియంత్రము అంజానా ప్రభుత్వము బ్రిటిషు పోస్టాఫీసువారి కెత్త మొములు నియంపిని యిది మయమును గూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వము రిపో ఆలోచించుటచే చెక్కుటకు పీకలేదని గూర్తుగాను చెప్పిరి.

బడ్డెట్టుచర్య : ఉప్పుపన్ను

ఈ మారు సామాన్య శాసనసభలోనేమి, స్టేటుకొన్నింటిలోనేమి బడ్డెట్టుచర్య యంతయు ఉప్పుపన్నుమీదికి దిరిగెను. ఈ బడ్డెట్టును ఉప్పు బడ్డెట్టు అని పిలువవచ్చును. అనధికారసభ్యులందఱును ఉప్పుపన్నును వోలగించవలెనని మొరలిడిరి. వ్యయమును తగ్గించగోరిరి. ఉప్పుపన్నును సమర్థించినవారు యూరపియనులలో కొందరు లేక బోలేదు. స్పెన్సింగారు, బొంబాయి యూరపియను ప్రతినిధులు. వీరు ఉప్పుపన్నును విధించుట మంచి దని సూచించిరి. బీదలపై ఇంకను తగినబరువు పడలేదని వీరి యుద్దేశము. ఉప్పుపన్ను విషయమై వీరింత యభిమానము జూపినను, మోటారుబండ్లపై దిగుమతిపన్నును దగ్గింపవలయునని మాత్రము కోరిరి. మాంసపు టిన్నులపై పన్నును దగ్గింప వలయునట. బొంబాయినుంచివచ్చిన పర్సన్ ల అను మరెయొక యూరపియను సభ్యుడుగూడ, ఉప్పుపన్నును సమర్థించుచు, బడ్డెట్టులో టును పూడ్చుటకు మరెయొక మార్గము లేదనియు, ఇంచీ కేపు కోరికలన్న నెక్కడుగ ఖర్చును దగ్గించుట భావ్యముగాదనియు చెలిపిరి. ఇంచీకేపు కమిటీ వారు కోరిన తగ్గుదలవరకయినను ప్రభుత్వమువారు ఖర్చును తగ్గించినచో, ఉప్పుపన్నున కవకాశముం డెడిదిగాదు. హిందూదేశమునందలి పన్నులు, ఇతర దేశములందున్నంత హెచ్చుగలేవని, పర్సన్ లగారు సూచించిరి. కాని, ఇతరదేశములలోని ప్రజల రాబడితో పన్నులను పోల్చిజూచినచో, హిందూ దేశము మోసెడి హెచ్చుబరువులు మరెయొక దేశము మోయుటలేదని వీరు గ్రహించియుండరు. స్టేటుకొన్నింటిలో, సర్ ఉమర్ హయత్ ఖాను గారుమాత్రము, తమ ప్రతిపక్షమును కనుబడిచి, ఎప్పుటియట్లుల సంచరించిరి. ఉప్పుపన్నువలన, ప్రజలపై నెట్టిభారముపడదనియు, సైనికవ్యయము నే మాత్రము తగ్గించుట భావ్యముకాదనియు, జయిలు నుండి రాజకీయ సంస్కర్తల నిశమయమున వదలి పెట్టుట ఉపద్రవకరమనియు, వీరిరాకవలన శాసనోల్లంఘన మారంభము గావచ్చుననియు, వెనుకటి పరిపాలకుల తెలివితేమిచే హిందూదేశమును బ్రీటీషువారు దాదాపుగ కోల్పోవగ, రీడింగు ప్రభుత్వగా రేలేంచి హిందూదేశమును సామాన్య మునకు మరల ఒప్పగించిరినియు సర్ ఉమర్ గారు హెచ్చరించిరి.

ఇట్టివారి పొగడ్డబడసినందులకు, రీడింగు ప్రభుత్వ సంతోషించునో, లేక విచారము జెందవలసి వచ్చునో యూహింపవచ్చును. మిలిటరీ ఖర్చులో నేమాత్రము తగ్గింపవీలులేదని, నిరుటివత్సరము కట్టుబట్టిన సైన్యాధిపతి, ఈమారు తగ్గుదల సాధ్య నగునని యంగీకరింపవలసి వచ్చెను. ఇంచీకేపు కమిటీసోదరు వీరి దృష్టిపథమును మార్చియుండును. ఈ కమిటీవారు కోరిన తగ్గుదలవలయునను ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించినచో, కొంతవడి భావ్యముగ నుండెడిది. ఇకముందు నుండియు మిలిటరీ వ్యయమును ఏబదికోట్లకు తగ్గింపవచ్చునని

ఇంచీకేపుకమిటీవారు సూచించగ, తా నీసూచన నంగీకరింపవలయు, దీని నాచరణలోనికి దెచ్చుట కవకాశము లేదనియు, సైన్యాధిపతి ఖండితముగ బలుకుట విచిత్రము. విచారణసంఘములను నియమించుటవలన, ప్రయోజనము లేదని తేలుచున్నది. ఈసంఘముల సూచనలను అధికారుల లనుసరింప నొనరవచ్చును, వీనిని నెలకొల్పుటవలన లాభమేమి గలదు? భారతీయుల నోదార్పుటకు, ఏ కొలది వ్యయమునో తగ్గించినమాత్రమున ఉపయోగ ముండదు. 62 కోట్ల మిలిటరీ ఖర్చును అంచనా వైచుచుండగ, హిందూదేశ వ్యయభారమెటుల తగ్గును? కేవలగిరిఅయ్యరుగారు నడివినటుల, సరిహద్దు ప్రాంతములందలి కొండజాతివాండ్లను నాగరికుల గావించువని ముగియులోపల, హిందూదేశపు రక్త మడుగంటును. విపరీతపు మిలిటరీ ఖర్చువలన, దేశభివృద్ధి కుంటువనుచున్నదనుటకు సందియము లేదు. హిందూదేశమున కిపు డెట్టి యుపద్రవమును గనుపింపదు. ఆస్థానిస్తానముతో సంధి గుదిరెను. యుద్ధసమయమున జేర్చునంతటి సైన్యము నిపుడేల నిలిపియుంచవలెనో దెలియదు. హిందూదేశపు సరిహద్దులను సంగ్రహించుటకు బహులు, వజీరిస్తాను దేశము నాక్రమించి అక్కడి కొండజాతులను నాగరికవంతుల జేయనొనరుటవలన, ఎంతద్రవ్య మయినను చాలుటలేదు. ఈ జాతులపై బాంబులను ప్రయోగించు పద్ధతిని, ఇంగ్లండునందే ప్రముఖులు పలువురు ఖండించుచున్నారు. అసోసియేటెడ్స్ ప్రెస్సు వార్తాప్రకారము, రెండు ప్రదేశములపై బాంబు లిప్పుడు విసరబడెననియు, అక్కడిజాతులు సంధిని గోరుచున్నవనియు, దెలియుచున్నది.

జర్మనులు కోటలులేని ప్రదేశములపై బాంబులను విసరినపుడు, నాగరికప్రపంచమునుండి హాహాకారము వెలువడెను. ఇప్పుడట్టిపద్ధతిని, బ్రిటీషు సైనికులవలంబించుట ఎంతవిచిత్రమో యూహింపవచ్చును. కొండజాతులను నాగరికులజేయుట కి పద్ధతి ఎంతవర కనుకూలించునో, ప్రాజ్ఞు లూహింపగలరు. వజీరిస్తాను దండయాత్రవలన, తలచిన ప్రయోజనము సఫలముగాలేదని, బ్రేగారి ప్రసంగముబట్టి గ్రహింపవచ్చును. మహానుభవేశము నుండి, తమసైన్యములను త్వరలో దీసివైచెదమని బ్రేగారు నడిపిరి. హిందూదేశము తనఖర్చులకు డబ్బుచాలక యిబ్బందిపడుచుండ, కొండజాతులను చక్కబరుచుటకు డబ్బును వెచ్చించుట హాస్యాస్పదముగ నుండును. బ్రేగారు చెలిపిన సంగతుల బట్టి నూతన మారణాస్త్రముల నుపయోగించినను, కొండజాతులను జయించుటకు వీలులేకబోయెనని తెలియగలదు. ముప్పది సంవత్సరములనుండియు వజీరిస్తానును ప్రభుత్వమువారు కొంతవర కాక్రమించిరి. కాని, ఇంత కాలమునుండియు, మహానుభావులను జయించుటకు సాధ్యపడలేదు. కొరగాని వజీరిస్తాను దండయాత్రకింద, హిందూదేశపుద్రవ్య మెంత ఖర్చయ్యెనో యూహింపవచ్చును. ఇంతకాలమునకు వజీరిస్తానునుండి సైనికులను రప్పింపవలయునని ప్రభుత్వమువారికి బుద్ధిపుట్టెదది. కాని మహానుభావులను వశపరుచుకొను తలంపుమాత్రము వీరికింకను తగ్గలేదు. ఈతలంపు కొనసాగవలెననిన మరల వ్యయ మధికముగాదా? అధికారుల యూహలను గ్రహించుట దుస్సాధ్యము. బ్రేగారి దీర్ఘవిన్యాసమువలన, ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ మెద్దియో నిశ్చయముగ జెప్పటకు వలనుపడకున్నది. 1923-24 సంవత్సరమునకు వజీరిస్తానుకింద ఇంకను 169 లక్షల వ్యయమును అంచనావైచుట విచిత్రముగదోషకమానదు. నాగరికము వజీరిస్తానులో వ్యాపించుటలు జేయవలయునట. లేనియెడల వజీరిస్తాను సమస్యను పరి

ష్కరించుట అసంభవమని బ్రేగారి యుద్దేశము వజీరిస్తానుసమస్య ఎటుబోయినను, హిందూదేశము తన యక్కరలను ముందుగ పరిష్కరించుకొనవలెనని, బ్రేగారు గ్రహించుట యవసరము.

డాక్టరు గవరుగారు మిలిటరీ ఖర్చునుగూర్చి పూర్వపరసందర్భములను చక్కగ తేటపరచి 1913-14 సంవత్సరమునందు 29 కోట్లగున్న మిలిటరీఖర్చు 1922-23 సంవత్సరమున 72 కోట్లకు పెరిగెను. బ్రిటెన్లనుమాత్రములో, ఏదేశమునందయినను మొత్తపు రాబడిలో 100 కి 20 వంతున మిలిటరీఖర్చు కనుపించుచో, దేశ ముపద్రవకరస్థితి యందున్నటుల గ్రహింపవలయునని నిర్ణయింపబడెను. కాని, హిందూదేశమునందు, రాబడిలో 100 కి 44 వంతున ఖర్చుగుచున్నది. శాంతిసమయమునందు, హిందూదేశమింత ఖర్చును మోయుట ఎంత యసాధారణమో యూహింపవచ్చును. మిలిటరీఖర్చును ఏబదికోట్లవరకయినను నిలిపియుంచవలెనని ఇంచీకేపు కమిటీవారుజేసిన హెచ్చరికను సైన్యాధిపతి యనుసరింపకబోయెను. మదరాసు మెయిలుపత్రిక సైతము, మిలిటరీఖర్చును ఏబది కోట్లకుగాని అంతకన్నను తక్కువ మొత్తమునకుగాని తగ్గించుటకు వీలుగలదని చెలుపుచున్నది. ఇచ్చగలచో, మార్గమప్పుడే గనుపించును. హిందూదేశమును వెలువలిదండయాత్రలనుండి రక్షించుటకు సైన్యమవసరమయినను, డాక్టరు గవరుగారు సూచించినటుల ఆంతరంగిక శాంతిని రక్షించుటకు పోలీసువారు సరిపోవునరు. ఈరీతిగ సైన్యములో మూడవవంతు భాగమును తగ్గింపవచ్చును. అత్యంతవ్యయకరమగు బ్రిటీషుసైనికుల స్థానమున భారతీయ సైనికులను నియమించవచ్చును. కాని శాంతిరక్షణమునకు సైనికులకుబహులు పోలీసువారిని నెలకొల్పుటకు, యుద్ధకార్యదర్శి యంగీకరింపదయ్యెను. బ్రిటీషుసైనికులసంఖ్యలోనిక నేమాత్రము తగ్గించినను, దేశమున కుపద్రవము వాటిల్లునని వీరు సూచించిరి. శాసనసభ్యుల ప్రయత్నములవలన సైనికవ్యయము నేమాత్రము తగ్గింపవీలులేదని, ఆర్థికసభ్యులగు బ్లాకెట్టుగారు స్పష్టపరిచిరి. ఆర్థికసభ్యుడు ఈరీతిని నిశ్చయింపగ, కాదనిన లాభ మేమందును?

ఆర్థికసభ్యుడు సందిగ్ధస్థితి దెచ్చిపెట్టెను. ఖర్చును తగ్గింపవీలులేదనుట, నిరాధారము. ఇంచీకేపు కమిటీవారు 1914 కోట్లను తగ్గింపవచ్చునని సూచించగ, తిన్నగ విచారించుచో మరికొంత తగ్గుదలను కనుగొనుట కష్టముగాదు. కాని, బ్లాకెట్టుగారి విషయమున, ససేమిరా యనుచున్నారు. ఖర్చు తగ్గుటకు వీలులేనపుడు దాదాపు ఆరుకోట్లలోటు గనుపింపక మానదు. లోటును పూడ్చుటెట్లు? ఇదివరకు విధించిన పన్నులటులనే యుండ, బ్లాకెట్టుగారు ఉప్పుపన్నును రెండురేట్లు హెచ్చుజేసి, ఉప్పుపన్నునుగాక మరెయొక పన్నునుసూచించిన తా మూలోచించెదమనిరి. అంతియగాని, పన్నులేకుండితేయుటకు వారు తలపెట్టుటలేదు. శాసనసభ్యులు లోటును పూడ్చుట కింత మార్గములను సూచించిరి. కాని, వీనిలో నేవియు బ్లాకెట్టుగారికి రుచింపవయ్యెను. ఇకకంటాక్కు సూపరుటాక్కులను పృథ్విజేయ వీలులేదనిరి. పెట్రోలుపై ఎగుమతి పన్నును పృథ్విజేయుటకు ప్రభుత్వమువారంగీకరింపరయిరి. వెండిపై పన్నును విధించుట కష్టములేదు. వస్త్రములపై పన్నును హెచ్చుజేసిన, బీదలకత్తుడ కష్టము గలుగునట. కాని విదేశవస్త్రములపైపన్నును హెచ్చుజేసిన, విచారపడు వారుండరు. తనకు గావలసిన వస్త్రములను తానేతయారుజేకొనుటకు, హిందూదేశమున కిందువలన నిక్కడ

ప్రాంతాను తప్పక గలగును. బాకెట్టుగారికి, ఒక్క ఉప్పుకన్న మాత్రమే సవ్యమని దోచినది. ఉప్పుకన్నను వీరు పట్టుదలతో సమర్థించిరి. ఈ విషయమై వీరెంతమాత్రము దూర మాలోచించుట లేదు. ఉప్పుకన్న నొకవేళ శాసనసభవారు తిరస్కరించినను, లోటును పూడ్చుటకు మరియొక పన్నునయినను సూచించవలసిన భారము వీరిపై నిలిచియుండును. పాపము శాసనసభ్యుల కిటు పోయిన గొయ్యి, అటుపోయిన నుయ్యి. స్టేటు కొన్నిసభలో ముచ్చటించుచు, ధనసప్తము పూడకపోయినను, ఉప్పుకన్నన కంగీకరింప గూడదని ప్రాధాన కలెగారు తెలిపిరి. వీరి సూచన నితరసభ్యులంగీకరింతురా?

మిలిటరీవ్యయమునకు పిమ్మట, రైల్వేవ్యయము ప్రజలకు గుడిబండయగుచున్నది. రైల్వేల పునరుద్ధరణముకొరకు సామ్రాజ్య శాసనసభ్యు లొక్క మారుగ అయిదుసంవత్సరములకు నూటపదికొట్ల వ్యయమున కంగీకరించిరి. దానిఫలము నిపు డనుభవింపక తప్పదని, కలెగారు సూచించిరి. భారత దేశపు అరికస్థితిని ఇంతతీవ్రతలో చక్కబరుచుటకు వీలులేదని కలెగారి యుద్దేశము. ఇండియాక్రభుత్వ స్థితి చక్కబడినచో, రాష్ట్రములుమాత్ర మెటుల కోల్పోనగలవు? రాష్ట్రములబరుపు తగ్గనంతవరకు వీని యభివృద్ధి గగనకుసుమగును. మరియొక విషయమును గుర్తింపవచ్చును. ఆర్థిక విచారణసంఘ మేర్పడి అట్టహాసముగ విచారణసలిపి, రిపోర్టును ప్రచురించియుండెను. సభ్యులలో నధికసంఖ్యాకు లొక యభిప్రాయమును, అల్పసంఖ్యాకు లొక యభిప్రాయమును వెల్లబెట్టియుండిరి. అధిక సంఖ్యాకుల సూచనలను ప్రభుత్వమువాడు దాదాపుగ నంగీకరించియుండిరి. కాని, బడ్జెట్టు నేర్పరుచు నపుడు, ఈ సూచనల నేల పొందుకరువరయిపో తెలియదు. ఇందుకింకను తరుణమురా లేదా? వాణిజ్యసంరక్షణమును కొనసాగించిన, ఇంగ్లీషులకు లాభిహము జెందెదరను భీతిగలదా? బెంగాలు యూనియను ప్రతినిధియగు విల్సనుగారు, మోటారుబండ్లు బీదల కత్తవసరమని నుడివీరి. అందుచే వీనిపై పన్నును ఇంకను తగ్గించవలయునని గోరిరి. బీదలకు మోటారుబండ్లకన్న ఉప్పుతో నెక్కు డవ సరమని, వీరు గ్రహించినటుల దోచదు. మొత్తము మీద ఇండియాక్రభుత్వపుబడ్జెట్టును ప్రజలెంతమాత్రము ఆమోదించరనుట తథ్యము. ప్రజలద్రవ్యము, వారియభీష్టము ననుసరించి వెచ్చింపబడనంతవరకు, దేశపు టార్జికస్థితి చక్కబడుట దుర్లభము. ఇందుకు స్వరాజ్యసీద్ధి యత్యవసరమని వేరుగ జెప్పవలయునా?

దేవాదాయధర్మాదాయముల చట్టము

దేవాదాయ ధర్మాదాయముల చట్టమును గూర్చి సెలెక్టుకమిటీవారు ప్రచురించిన రిపోర్టును గూర్చి మాయభిప్రాయము నిదివరకు చెలిపియుంటిమి. సెలెక్టుకమిటీ రిపోర్టునందు, అనుకూలముగు మార్పులు గనుపింపవు. వెనుకటియాత్మే పణలు నిలిచియుండగ, సెలెక్టుకమిటీరిపోర్టు క్రొత్తయాత్మే పణల కవకాశ మొసగుచున్నది. దేవాలయములలో కొన్నిటిని మినహాయించి, మినహాయించబడిన దేవాలయములను టెంపిలుకమిటీల నశమునండి దొలగించిరి. మతములనుగూడ ఈ తిరగతిక్రింద జేర్చిరి. వానికిగూడ ఇట్టి పౌకర్యముల మొసగిరి. మినహాయించబడిన దేవాలయములకు జమీందారులు మొదలగు ధనవంతులు ధర్మకర్తలుగ నుండుటచే, సెలెక్టుకమిటీవారిటల ఏర్పాటుజేసి

రట. ఇట్టి విభజనమువలన, నసంతృప్తి మిక్కుట మగు నని తెలుప నవసరములేదు. దేవాలయముల నిలవధనమును వెచ్చించుపందర్బము లింకను ఆత్మే పణార్థములుగ నున్నవి. కమిటీసభ్యుల నెన్నుకొను వోల్టర్ల యోగ్యతలను సామ్రాజ్యశాసన సభ్యుల నెన్నికొనువోల్టర్ల యోగ్యతలతో తుల్యము గావించుట, యసభ్యముగనున్నది. ఈ యాత్మే పణలకు దోడుగ, చిత్తుచట్టమున లేని ఏర్పాటు నొక దానిని సెలెక్టుకమిటీవారు ప్రశంస పెట్టిరి. కమిషనరులబోర్డు నొకదానిని, నియమించవలయు నని, సెలెక్టుకమిటీవారు సలహానిచ్చిరి. ఈబోర్డునకు అధ్యక్షు లొకరుండురు. వీరికి మాసమునకు 200 రూపాయిల వేతనమును, సభ్యులకు చెరి 800 రూపాయిల వేతనమును, నీయవచ్చును. మరొకొందరు ఉద్యోగులను ఏర్పరుచుటకు మాత్రము వీలగుచున్నది. టెంపిలుకమిటీలపై బోర్డు వారుయాజమాన్యము వహింతురట. దేవాలయముల ఆదాయములో ఈబోర్డుక్రిందను, కమిటీక్రిందను, 100-కి 25 వంతున చెల్లించవలయును. మదరాసు రాజధానిలో ఇట్టిబోర్డులను మరొకొన్నిటిని స్థాపించుట కవకాశ మొసగబడినది. సెలెక్టు కమిటీ సభ్యులలో భిన్నాభిప్రాయములను ప్రకటించిన, డి. బి. రామచంద్రరావువంతులుగారును, యల్. ఎ. గోవిందరావువంతులుగారును తమ యభిప్రాయములను సయుక్తముగ చెలిపిరి. కమిషనరుల బోర్డు అవసర మనియు, దీని నేర్పరుచుటవలన ప్రజలలో మరింతయెలబడి గలుగు ననియు, ఈబోర్డు క్రింద సంవత్సరమునకు రెండు మూడులక్షల ద్రవ్యము దండుగయగు ననియు, దీనికొరకుదబ్బిచ్చుటకు దేవాలయములకు మిగుల కష్టముగ నుండుననియు, రామచంద్రరావువంతులుగారు తేటపరచిరి. గోవిందరావువంతులుగారుగూడ ఇట్టి యాత్మే పణలను వివరించిరి. దేవాలయములకు విభజించుకర్త సవ్యముగ లేదని సోమను దరమొదలియూరుగారును, అరుణాచల మొదలియూరుగారును ఆక్షేపించిరి. కమిషనరు బోర్డునందలి సభ్యులకుగని, అధ్యక్షులకుగని జీత మిచ్చుట భావ్యముగలేదని, శివజ్ఞానంపిళ్లగా రాక్షేపించిరి. ఎవ రెట్టియాత్మే పణ గావించినను, శాసనసభలో నిచ్చటమును, మంత్రులును, జస్టిసు పక్షమువారును కొనసాగింతు రనుటకు సందియములేదు. వీరి యాహాలు ప్రజాభిప్రాయ మున కెంత విరుద్ధములో, గన గొనవచ్చును.

న్యాయ, కార్యనిర్వాహక శాఖల విభజనము

ప్రభుత్వమువారి కసంఘము నేర్పరచుట న్యాయకార్య నిర్వాహక శాఖలకు విభజించు విషయమై తగువిచారణలపై ప్రభుత్వమువారికి నులహా ఇచ్చుటకు ఒక సంఘము నేర్పరచగలమనని ఒక తీర్మానము కడిపిన సెప్టెంబరు 11 వ తేదీన కాసునధ్యయించు ఆమోదించబడిన. గవర్నరు గారి క్రింద పేర్కొనినవారి నొక సంఘముగ నియమించిరి. యస్. ఎ. కోటరెడ్డిగారు యెగల్వట్టు సెషన్సుజడ్జి (అధ్యక్షులు) డి. యల్. మూగు, ఇ.యచ్. భారాను, డి. జి. రూఢిరావు, డి. డబ్ల్యు. బ్లాక్లెన్, బి. మొహమ్మద్. ఖానులలోకినాహేలు బహదూరు, డి. ఎ. రామలింగంకెట్టి, సి. బి. వెంకటరమణయ్యల గారు, డి. యస్. శివజ్ఞానంపిళ్ల, కె. కరభారెడ్డి, యం. ఆర్. సేతురెడ్డిఅయ్య, మహమ్మదు హుసేనుహామీలు బహదూరు, ఎ. రంగనాథం మొదలిగార్లు (సభ్యులు) రావుసాహెబు యస్. తిరుమలెయ్యంగారు (కార్యదర్శి) ఈ సంఘపుసభలు చెన్నపురి యందు జరుగును. అధికారిసభ్యులకు వారికి సాధారణముగ ఇయ్యబడు ట్రావిలింగు అవకాశము లియ్యబడును. అధికారి సభ్యులకు కాసనసభ్యుల కియ్యబడుటెట్లప్రకారం ట్రావిలింగు అవకాశములియ్యబడునని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

స్థానిక వార్తలు

చెన్నపురివిశ్వవిద్యాలయము:—హెచ్. యస్. దం:నగారి చెన్నపురివిశ్వవిద్యాలయపు నేతలుసభ్యులుగ ఛాన్సలరు గారు మరల వినియించిరి.

సెషన్లు:—ఏప్రిల్ 9 వ తేదీన హైకోర్టులో సెషను కేసులవిచారణ ప్రారంభమగు నని మద్రాసు మేజిస్ట్రేట్ గారు ఈవార్త గజెటుందు ప్రకటించుచున్నారు.

హైకోర్టు:—హెచ్. డి. కార్మిగు గారు తీర్పునందు స్పృతకాలము రావులనాదరు వి. మాళిలాపటి కిల్లెగారు ఆడిన్ నిస్సీటరుజెవరలు ఆడిష్ కలు ప్రస్తావనలపూడ చూచుకొనుచుండెదరు.

లిపాలప్రకటన:—మామనుకు శంకరశాస్త్రిలు మాస్కోటెల 23 తేదీ సాయంత్రము 6 1/2 గంటలలోగ చెన్నపురి జేసన్ పోస్టాఫీసునందు పోస్టువేయవలయునని ప్రెసిడెన్సీ పోస్టమన్స్టరు గారు ప్రకటించుచున్నారు.

హిందూ థియేట్రాజిక్ల హైస్కూలు:—ఈపాఠశాల సాంస్కృతికపు పోటీపందెములు ఈనెల 12 వ తేదీ సోమవారం మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు యస్. బి. గ్రాండ్సులో జరుగును. గా. సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు ఈపందెములందు గణపాదినవారికి బహుమతులను పంచివెట్టెదరు.

గోవిందప్పనాయుని పాఠశాల:—ఈ పాఠశాల సాంస్కృతికోత్సవము వచ్చుచున్న కళాశాల హాలులో ఈనెల 9 వ తేదీ శుక్రవారం సాయంత్రము 5 గంటలకు జరుగును. గా. కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు అధ్యక్షత వహించెదరు. పోటీ పందెములలో గెలిచిన వారికి గా. రెడ్డినాయుడుగారు బహుమతులు పంచివెట్టెదరు.

నిషేధపుట్రువులు:—ఈ క్రింద నూదించిన గ్రంథములందు రాజద్రోహత్మిక మగు విషయము లుండుటచే ఈ గ్రంథములు ప్రభుత్వము వారిచే నిషేధించబడినవి. ఈవార్త గజెటునందు ప్రకటింపబడినది (1) వామరాజు పుండరీకాక్షుడుగారిచే అంధ్రమాన రచించబడిన స్వరాజ్య మహాసభ లేక అహమదాబాదు కాంగ్రెసు అనుపుస్తకము (2) లండనునందు ప్రకటింపబడు హింద్ ఆను అగ్లవార్తాపత్రిక రెండవసంపుటము నందలి 6 వసంచిక (3) ముమ్బైద రాధరాయగారిచే రచించబడి జెవివానరమున ప్రకటింపబడిన ఇండియా ఇన్ ట్రాన్సిమను అంపుస్తకము ఈమూడును నిషేధించబడినవి.

వ్యాయామ వార్తలు

ఆగ్రాఖాన్ హాకిపందెములు
పూనాలో జరిగిన వైద్యముల వైద్యులలో కేర్నల్ (హెచ్ మైర్ వైట్ ఇన్ కెప్టేన్) వారు విజయముంది బహుమానముగ నొసఁబడు గిన్నెను బడసిరి. ఇదివరకు మూడేడ్లు వరకు గెలిచి వీరిగిన్నె యొకటి కాశ్యముగ గొనెరట.

నార్తర్క్ ఇండియా క్వార్టర్లలో క్రికెట్ పందెములు

లాహోరులో జరుగుచున్న వైద్యములలో వైద్యులు ఇంగ్లీషులులకును మహమ్మదీయులకును జరిగెను. మహమ్మదీయులు మొదటి ఇన్నింగ్సులో 80రన్ను సంపాదించిరి. ఇంగ్లీషు ఇన్నింగ్సులో ఐదోసీయలు 112రన్ను సంపాదించిరి. మొదటి ఇన్నింగ్సులో సంపాదించిన 226రన్నుతో 1వీ మొత్తం 338రన్ను సంపాదించిరి. మహమ్మదీయులు గెలువలెన్ను రెండవ ఇన్నింగ్సులో 250 రన్ను సంపాదించవలెను.

రెండవ ఇన్నింగ్సులో మహమ్మదీయులకు 90 రన్ను మాత్రమే వచ్చెను. రెండు ఇన్నింగ్సులలో కలిపి ఐదోసీయులు మహమ్మదీయులకన్న 168 రన్నుకన్న సంపాదించి పందెము గెలిచి బహుమానపు గిన్నెను బడసిరి.

జమీందార్లకాలో ప్రతిఘటించుటకు వచ్చి అవకాశము అప్పువని దండాధిగారు తెలియజేసిరి.

(ಅಸಾನಿಯೆ ಲೆಡ್ (ಪೆನ್ ವಾರ್)

నభి తిగుటకను. మరల రెళ్ళ నమానకమగును.

చి. ఎన్. మూర్తి, మేనేజింగు ఎడిటరు.

ప్రతిత్వత్తి నిర్ణయించుటకు ఆమెరకనప్రతిని విడుదల
జానున నూజునరుకుల నిర్ణయము మార్చిలో నూటికి 50.5%
వ ప్రతిని శాస్త్రప్రతిని జేయుట రిగ్గించులెనని, ఆజేప్రకారము
నిర్ణయించుకొనిరి.

భారత శాసనసభ

సరిహద్దు ప్రాంతములందలి విభాగము

వజీరుద్దీన్ నవాబు నాకరిమింతు సర్కారుల
వదలుట

విదేశాంగ కార్యదర్శిగారి సమర్థనము

దీర్ఘ, ముఖ్య రీతి: ఈవిషయము భారత శాసనసభయందు
చార్యులవారిచే చర్చనీయమైనది. వజీరుద్దీన్ నవాబులను ప్రభుత్వ
మువారు సాగించుచున్న విభాగమును సమర్థించుచు, విదేశాం
గ కార్యదర్శిగారి చేసినట్లుగా గాన దీర్ఘపాఠమును సమర్థించుచు

ప్రభుత్వ ప్రయత్నములు విఫలమగుట

చారిత్రక దృష్టితో చూచినను అంతర్జాతీయ దృష్టితో
చూచినను సహజము ప్రాంతములందలి "స్వతంత్ర" ప్రభుత్వ గుం
వులవారు భారతదేశమునకు తెలిసినవారైనది తెలియగలదు.
ఈగుంపులవారు వసించు ప్రభుత్వ ప్రదేశములను ఎక్కువ దుస్సా
ధము. అందుచేతనే భారత ప్రభుత్వము అధిక అయోధ పరి
కరముల కలిగియుండియు ఇంతవరకు వారిని వశపరచుకొనజా
యకపోయితి. సరిహద్దు ప్రాంత సమస్యను పరిష్కరించుటకు రెండు
తరగతుల వారు రెండు మార్పులు చెబుచున్నది. ఏది రెంటికీని
పరస్పర వైరుధ్యముగలదు. చురుకైనవాడులలో మనముండిరక్షించు
కొనవలసిన విభాగములకి కచ్చితములగుచిచ్చి వారి నణచివేసి
దీని జేతమును రక్షించుకొనవలసినది మరయుంటి మొదటి
విభాగము నవలంబించిన యెడల మనల విడిర
క్షనుండియు తెరుకొనుచున్నది. ఏదొకటి
యందును. పర్యవేక్షణనుండి వారు క్రొవ్వములను దొంగిల్ల
ను సాగించుచునే యుండును. తాత్కాలికముగ మాత్రము బెల్గా
లవారికి క్షమించుకొనికొనితీయవలయును. కాని అందువలన మం
దు ముండిరికంబై దుర్భరములకు కష్టములు వచ్చును. పర్యవే
క్షణములందు ఆయనకు లభించుచున్నది యుండును. అధికవిత్త
పరిస్థితులచే వారు తెగువతో తమకృత్యముల సాగించెదరు. గత
30 సంవత్సరములనుండియు ప్రభుత్వమువారు వశపరచుకొన
దుకొంత వరకు తమయ దీని ను సమంతు
కొనుచుండిరి. కాని ఇందువలన, వశపర
చుకొనవలసినది చిట్కలకు ముఖ్య కారణములగు ప్రజామదుల సెంత
మాత్రమును అంటలేదు. సరిహద్దు ప్రాంతములందు జరుగుచున్న
ఘోరములను రక్తపాతములను అడచుటగాను, తీవ్రపరాకా
ష్టల నొసర్చు తుండకు ప్రభుత్వమువారు వజీరుద్దీన్ నవాబులకు
మాత్రమిచ్చింది. ఈభాగములందలి ముఖ్య ప్రదేశములనాక్రమించి
యున్న మహదులను మన సైనిక పాలనకొంద నుచుకొని తొం
దలను తొలగించుకొనవచ్చునని ఎంచితిమి.

కారణములు

కాని ఈ కార్యము మన అధికార క్షేత్ర బాంధవ్యమునకు మనకు
మహాభయముకల్పించును. అందుచే ప్రభుత్వమువారు సైనిక బలము
తో వజీరుద్దీన్ నవాబు నాకరిమింతు ప్రయత్నించు విదేశాంగ విషయ
వచ్చెను. విషయ ఈ మహాదుల ప్రదేశములను తమ యధికారము
క్రొందకు దెచ్చుకొనుటయందు ప్రభుత్వము వారికిను దృఢ సంక
ల్పరై యున్నది. సైనిక ఆక్రమణ కొలది కాలములోనే ముగి
యును. అటుపిమ్మట నాకరిమింతును సొంతముగా కాపాడా
ర్జను ఏర్పరచియు, ఇండోలా, రజపూర్ ప్రదేశములందు ప్రభు
త్వాధికారులను నిలిపియు మహాదుల ప్రదేశమునకు రాష్ట్ర
సేనలను జేరియు నాకరిమింతు ప్రభుత్వమువారి అధికారము
లానికి దెచ్చుటకు ప్రయత్నించుట జరుపబడును. రజపూర్ నా
క్రమించినతోడనే మహాదుల ప్రదేశమునుండి సైన్యములను
తమకు రప్పించవలసిన ప్రభుత్వము వారించిరి. కాని అప్పటి
కాకమున పరిస్థితులచే నాకరిమింతులకు పోయితి. రజపూర్ అం
దోలాలువచ్చి రాష్ట్ర ఇంజను వూర్తి యుద్ధమునందేను. అదివూ
ర్తి యగు వరకు కొలది సైన్యము లింకను అన్నట్లునే యుండును.
ఈసమయము ప్రకారము గుంపులవద్దనుండి వచ్చుట మహాదులకు
జరుగును. భాసాదార్లు తమ సైన్యములను మందులందు సామానులను
తామ సైన్యమునకుకొని ఆయా ప్రదేశములందు కాంచినకాపా
దుమండవలెను.

అలాచిహ్నమునం దీవిభాగము చాల జరుగుచున్నది
సాగెను. ఇందువలన ఆయా ప్రదేశము లందలి కార్యములు
జరుగు ఆయా గుంపులవారి భాగమును బాధ్యతయు

బెంగాలు వర్తక సంఘవర్ధంతి

నవ క్యాంపు బెల్గుమింగు గారి అధ్యక్షక ప్రసంగము

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ వార్త)

కలఃత్తా మార్చి 6. - కేటిరియం బెంగాలు వర్తక
సంఘ వార్షికోత్సవమునకును అధ్యక్షత వహించుచు నవ
క్యాంపు బెల్గుమింగు గారి కిట్లు ప్రసంగించిరి. గతవత్సరమున
వ్యాపారము చాల బుంబగించినది. ఇప్పుడే వ్యాపారము పూర్తి
భావమున వహించినది. తమ పూర్వపు సాదరభావమును విశ్వా
సమును సాహసమును, కార్యముల గుర్తింపుకొనవలసి తెలియు
చున్నది. భోజనాదివార్తముల భరణు చాల పెచ్చినందుననే
అధిక, రాజకీయ కల్లోలములు గతవత్సరము కొంత ప్రబలివి.
అయిన యీ సంవత్సరము పంటలు చాల బాగునున్నవి. కాన
నగర క్యాంపుల పరిసరపు రైలు ఆమోదించబడినది. అది చాల
బాగును. తమో తయారుజేయుటచేసి, రెండు పిల్లలకు కొక
రూపాయ మార్కపురక బలహీనవార్త. అయిన సేమి త్వరలో
అనుకూలమైన మార్కపురక నిర్ణయించబడును. తమయొద్ద ధన
ములేని వారియను మార్కపురకీని స్వేచ్ఛగ ప్రభుత్వమువారు
వదలవలసినవారైరి. ఇదియే సరియైన మార్గము. ప్రభుత్వ మనగా
గొప్పవర్తకుడు. అందు తమ కనుకూలము పడేపుడు ధనము
బంతుటయో తెప్పించుటయో సంభవించిన పరిస్థితులు చాల సర
పమై మనకు లాభవాయకమని తలంచెద. అప్పుడు రూపాయ
యొక్క నిశ్చయపు వెల నిర్ణయించుట, వ్యాపకల మూలముననే
గాక కాన్సిలరులయొక్క అమ్మిగూడ ధనము ఇంగ్లండున కనుకరి
జేయుట వాడుకయైతి. అదిచాల సమంజసమై, అనేకజేతము
లందు బాదుకలొ చెల్లువలెనది.

వర్తకముల జేతములమైన మార్కపురక ప్రభుత్వమువారికి
గూడ జేతములకు వాటింపు. భారతదేశమునుండి ఇంగ్లండునకు
ధనము పంపవలసినదీయపుడు, పోనుల లెక్కలలో పంపిన మంచి
దని నేనుచూచెదను. ఈ విభాగమునే ఇండియా మంత్రిగారును
ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ననుసరించిన లాభప్రదము. మర్యాదక
సభ్యుడు తాను ఆమెరికా దేశమున చాల అనుభవము పొంది
ప్రతీతి వశపరచాడు. అతడు భారతదేశమునకు లాభవాయ
కమగు కనుకూల మార్గములలో కాన్సిలు బిల్లుల యన్యుక్తము
జేయునని యూహించెను.

ఫిస్కలు సంఘము వేదికవిషయ మింకను తెప్పరియును
అధిక సంఖ్యకుల యభిప్రాయము చాల సరసమైతి. ఇన్ని
కొబులును, స్వతంత్రవాదీయులు అను పేర భారతదేశమునకు
అనుకూలమగు ప్రయోజనము సంభవించెడిది. ప్రస్తుతి భారతీయ క్షి
గతుల కనుకూలము విభాగము స్వతంత్ర వాణిజ్యమువలన
తెలుపబడెడిది. భారతీయ క్షితిని వికాసపరచుట ననిన,
నేనోయొక విభుగు సంరక్షివ్యాపార మావత్సరము. రాజ
కీయవిషయములం దింతయేని తోకము కల్పించుకొనని ఫిస్కలు
లోపలవారి పరిపాలనము క్రింద ఫిస్కలు విభాగము అనుకూల

మండును. నా గరిక తిను ఆయా ప్రదేశములం
దు వ్యాపించుజేయుట కిది చాల మంచిమార్గము. భాసాదార్లొ
క్కడ మార్కపురక కార్యమును సెరవేర్పరచెను. అందుచే వారికి
వద్దకు కొంత ఇర్రెగ్యులకు కలకాలముల నరిపాడుట కింతల
నిలిపియుంచుటను, ఇందుకు గాను 4500 భాసాదార్లు 5000
ఇర్రెగ్యులకు తొందరు ఇందుకు గాను సరిపాడులందు 190 మై
ళ్లదూరము నిర్మించవలె ను. ఈ నిర్మాణము వలన
తమకు కలకాలము తెలుగు వలన జేయగలవు.
భారతదేశమునందును సరిపాడులందును బ్రిటిషువారి క్షితికొం
తును ప్రభుత్వమువారు తమవిభాగము వదిలెట్టువలతో సాగించి
దరు. ఈవర్సరమున ఇందులకు ప్రత్యేక సైనికవ్యయము 169
లక్ష లగునని ప్రభుత్వమువారు అంచనా వేసిరి. రావోపు న స్ప
నికాన్యములు గావించు నేరము.

అభివృద్ధి విభాగము ప్రకారము, దురదృష్టవశాత్తూ సరిహద్దులవరకు
ఆక్రమించులెనునది నిజముగ, ముందుబోవువిభాగము కాగరిక
వత్సాబ్దికోసర్వి కాంతివరములయే ఈమధ్యకు సరియైన పరి
ష్కారము. రెండవవిషయములగువు. నాగరికతవలన వసినభాగ
ము వారి దౌర్భాగముల నానలెను. ఈ ఈవిషయము వరిష్కా
రించుట అసాధ్యమని వదిలియేజేయవలెను. తిరిగి పంపుడి
వద్దనువచ్చి వేయుదు. అని గోరవారుగూడ కొందరుగారు కాని
"భారతదేశమునకు సంబంధించిన ప్రతీక సంతయు భారతదేశము
లోనే యుండవలె" యు న్యాయమును మరలుటకు నిలువెను
(మార్చి 6)

దేశ సాయముని తలంపుచున్నది. సామాన్య శాసనసభ వార
లామోదించిన తీర్మానములందు నూపించినట్లు, ప్రపంచమున
వాటికెదురు నిలువజాలకపోవు పరిశ్రమలకు మార్కపురక సంగ
తిని మియ్యవలసినది. ఆ విభాగము ననుసరించిన లూపిభోర్డు
వారు ప్రస్తుతమున కన్న తెప్పియుగ నిధియే నుండునట్లు
సక్రమము లని యొరులతో తెలియజేయుచు.

రైల్వేల గురించి యిందుకే తలపరచిన యున్నది. రైలు
జేటు ధిల్లీ నందు గూర్చున్న నిండుకాధికారులచే నిడుకట్టి
దిములు రానుండవని ప్రార్థించెదను. కంపెనీవాల జేతులను
ఎండిన రైలుజేటు అభివృద్ధి కోరెదలవు. రైలుజేతులనా
విభాగమును సంస్కరించుట మంచిదేగాని, ఆ పరిపాలనము
వశిష్ట ప్రభుత్వదేశము జేసికొనుట చాల ప్రయోజనము. భారత
దేశమున నున్న వాటాదారు లుండి, భారత అనుభవజ్ఞులగు అధి
కారులు ప్రయత్నినది, కంపెనీలు వెట్టి రైలుజేటు పరిపాలించిన
చాగుండెడిది. అందునై అయికోపియులు, భారతీయులు ఏక
మ్యము నెలకొల్పకొని విజేయవలెను. అట్టి అనుకూలవిభాగ
మింతవర కొక్కరే తలపెట్టి యుండలేదు. ప్రస్తుత భారతదేశా
ధిక యన్సితి అనుకూలముల నేర్పరచుటకు గూడ తాచియుట
లేదు. అయినను, అయికోపియు భారతీయ వర్తకులు, పిండు
దేశాభివృద్ధి గుర్తించి, కృషిసముపరచెనని నా హెచ్చరిక. మన
ము సుయోగ మార్గముల నడచుచుంటిమి. యే సామాన్య శాసన
సభవారుగారి ఆవుదలజేతు సానానింపరు. గత సంవత్సరము
ర్తకసంఘ ప్రతినిధు లనేకము వై ప్రాయగారిని సంగతించి,
ఆదాయవ్యయబట్టికే యందు లోటులేక జేయవలెనని కోరియుం
డిరి. ఆక్షరణియులసంఘములో అనేకమంది భారతీయులుగూడ
నుండిరి తెలుపుచుంటిని. భారతీయ వర్తకసంఘమువారును
అయికోపియు వర్తకసంఘమువారును ఏక మత్యభావమున
పని సలుపుకలము త్వరలో రానున్నదని జేతలంచెదను. రాజ
కీయరంగమునుండి వాణిజ్యసంఘములు మారవలెనని మన యా
యావర్తము నెంచెను.

ఇ. చి. కే. ప్రసంగమువారి నివేదిక తయారైతి. అందు
నూపించి వారిపెల్ల అనుకూలంబై వెట్టి సాధ్యమదేను. సైనిక
వ్యయమున వారికోరి వారి అనేకముల దెలిసి పోవచ్చునుగాని,
సైనికకాభాధికారి చాలలముదికముగ ఆనరించెను. ఆదాయ
వ్యయపుత్రము మనయెటుకు బుచ్చి. కాని దానికన్న వార్షిక
సభ్యుని గంభీరవాద్యము చాలవిలువయు గుర్తించవలసినదిగా
నున్నది. భావి అధికవ్యయము జేరితిని తయారుజేయునది యు
దులో విలక్షణముగ నివేదించబడినది. బ్రిటీషు గారు చాల అనుభవ
జ్ఞులు. భారతీ కాన్సెప్షన్లనుబట్టికలం దుంచుటకై చాలప్రయ
త్నించుచున్నాడు. వారికి మన వాణిజ్యసంఘములవారు చేత
వైసంగ సహాయము జేయవలెను. లోటులకు ధనము కనుగొను
మార్గములు అంతరించవలెను. మారకముగ నిమ్ముజేసిగాక, వ్య
యము తగ్గించియే లోటులేక జేయవలెను. ఎంత జనసౌయము
వైను, ఇందికే ప్రసంగము వారి లెఖనంబు అనుకూలంబైవలెను.
మోటానుబట్టి దిగుమతియ్య యెక్కువగా నున్నది. సంఘ
నివేదిక వసునంది బాటు, టీ, కాఫీ వీరివై ముంకములు తిని
జేయవలెను.

వాణిజ్యసంఘము బిల్లునుగూర్చి నేతెప్పరించినది. సై
నికదళములందు కంపెనీయందొక్కరులందరు జేసరెవలెన, వ్యయము
తగ్గవలెయేగాక, నెన్నియో ననుకూలములకు మార్గములు, సం
స్కరణములు సాదరభావమున నొసూచునని, వానిని, కాన
నగర, వెల్లురు వి: మత్యముతో పనిజేసి, జరుగు నాసానించవలె
ను. అప్పుడే భారతదేశముగూడ సామాన్యసమితియందు సమాన
సాము నాక్రమించి దానిబుధివృద్ధి కొంత తోడుపడవలెను

పంజాబు శాసనసభ

బి. జె. టి. చర్చ

పంజాబు శాసనసభలో బి. జె. టి. చర్చ 280 లక్షల
తరుగుదలకు గలపెట్ట నాకరిమింతు తీర్మానముల తీరము
తెక్కువకంటే వలసినవచ్చుచున్నది. ఎక్కువ తయారుము తగ్గు
టయందునే కారణములనియే, దుభావాయెమును కావించుటలే
దనియు న్యాన్యకమహావనముట్లు ప్రభుత్వమువారు ప్రస్తుత
మనలంబించు యెచ్చవిభాగము మార్పునందే దనియు (కో. జే. కె. ను) జ
జేయటకుల యవకాశము లోకయుటసంఘము. ప్రత్యేకముగ
చర్చించుననియు అధిక సభ్యులగు సర్ జె. జె. వే. వార్డు గారు
మహాధాన మొసగిరి.

విశేష సంగతులు తెలిసికొనగోరువారు టోర్న్ ముందు
సెంటిమెంటాల్ వాని తెలిసికొనవచ్చును.

చెన్నపురి కార్పొరేషను నోటీసు

ఇవి మిక్కిలి పూలుగలిగి గుఱాననగా నుండును. తాం
మూలములో గాని విడిగా గాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొనిన
అనందముగా నుండుటచేతగాక, అజీర్ణము, వాయువు, జలుబు
జ్వరము, నర్సి పోషము, దీర్ఘ ఉబ్బనము, కలరా, ప్లేగ్
విషజ్వరములు, నీటిదోషములు, పండ్లనొప్పలు, మొదలగు
అనేక విధములగు వ్యాధుల కిది విషకార్యమునలె పనిచేయును.
వేలకొలది సీసాలు విశయ మగుచున్నది. (551)-రి
200 మాత్రలసీసా 1-3 రు 0.4-0; డజన్ సీసాలు రు. 2.5-0
వి. పి. చార్లెస్ ఎన్నికైతే వాత 0.6-0.
పి.సి.పి. అందుకో. ఆయుర్యేదనమాడం, పెరిడె. నెల్లూరుజిల్లా

మిత మైన ధరలు

శ్రేష్ఠ తర మైనవి

నూతనముగా తెరువబడిన పట్టువస్త్రములపాపు

చైనా, జపాను, కాశీ, బెంగళూరు కంచీ మొదలగు జాగాలనుండి వలురకముల పట్టు జువీలను క్రొత్తగా తెప్పించి ప్లాకు చేసి యున్నాము.

శ్రీకృష్ణ కావలసిన వలురకముల పట్టు చీరలు, జాకెట్టు దినుసులు, పావడ దినుసులు, దావణీలు ఉన్నవి.

పురుషులకు వైనవేసుకొను పట్టు అంగవస్త్రములు, కోట్లకు కావలసిన పట్టుగుడ్డలు, ట్రీడులు, ఆల్ పాకు, వర్తుకు కావలసిన సాదారకములు, గీతలుగలవి అనేకములున్నవి.

ఒకసారి మాదుకొణమునకు దయచేసి వచ్చి ఒకబేరము చేయకొరెదము

సత్రామ్ దాన్ కిషన్ చందు, మద్రాసు సిల్క్ ఎంపోరియం, 31, 32 రత్నన్ బజారు, మదరాసు.

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలు మొదలు వయసైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినది. 250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సిసాలవరకు రూ 1-4-0 మొదలు ఎస్. ఎస్. ఆర్ వైద్యశాలాధికారి పా. వెంకటాచల వండితులవారిచే తయారు చేయబడిన లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలను వాడితిని అది శుభ స్వదేశిమాలికలచే తయారు చేయబడినవని తెలుప మిక్కిలి కంటోషించెదను. వాటిని వాడుటకలన నోటికి వుంచి నువ్వును, విడువని రొమ్మును దీనిని, అజీర్తి, ప్లాగ్రోములు, కడుపుకొప్పి, కంటుబ్బములు వీటిని తక్షణమే పారదోలును దీనిని ఆయుర్వేద వైద్యులచేత తప్పక వాడుట మంచిది. దాక్టరు ప్రభాకరు, ఫెల్లో ఆయుర్వేదిక్ యూనివర్సిటీ గ్రాడ్యుయేటు, ఎస్. వై. ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ సైన్సు యం. ఎస్. పి. ఐ. ఎస్, పానీటి ఇన్స్టిట్యూటు లండన్, కన్సల్టింగు కెమిస్టు, ఆగియారిసందు, నెం 2 బొంబాయి. ఉష్ణము, శీతలముచే గలుగుదగ్గు, కుక్కదగ్గు, గొంతుపుండు, రొమ్ముకడకము మొదలగునవి తప్పక తీసుకు తుడుచును.

కానకేసరి

రు. 2 లు ఔషధములు కొనువారికి మా శ్రీరాములవారి పట్టాభిషేక క్యాలండరు ఇనాం. నెం. 183 చైనాబజారురోడ్డు, అనందభవనముదగ్గర మద్రాసు. పాశ్చర్య వెంకటాచల వండితులు, శ్రీ శీతారావువ వైద్యశాల, మైసూరు. (2)

వెంట్రుకలే అందము. రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు దుస్వస్థతో ఉండి రాకమానుకే త్వరపడు. అవినయము మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పొడవవును. అంతవరకు రావలసినది. నడక కొమినీయా నూనెను వాడుట మొదలు పెట్టుడు. ఇది కిక్కురు చేయబడినది. వెంట్రుకలు పెట్టి లోగ మున్నును, కిలో మాంసము మున్నును, యాని కిక్కురుచేయును. వెంట్రుకలు చిట్టుట గాని, గుర్రుగ గాని యుండదు. మీ వెంట్రుకలు మరల యెక్కుటి మెత్తనను గల్గి వట్టు కలె నుండి తెరయుచుండును. ఈ లోకానకే దీనిని తరిమించి చూడుము. వెంట్రుకలు యెక్కువృద్ధి యగునో కనిపెట్టుడు. కామినీయా తలమానే నిన్ను శర్యోత్పన్నునిగ చేయును. కలె బాడ్డి 1-కి 2-కి కూపాయి. సి. సి. చార్మిలు ప్రత్యేకము. అన్నిచోట్లలోను ఈ గ్రేడ్ తెలుపబడిన ప్రకారము అగ్రయంతనముచున్నది.

ఇది మంచి లమ్మగా రంపరవద్దనున్న; నరహ లమ్మ మొదలగు వాగున ప్రస్తుతము, లేక ఆర్డరు కావలసినవృద్ధి జాగ్రత్తను గూడ జోరకును, లేకున్న, పోలు యెంతెట్లు:-

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ, 155 బ్రహ్మమణీడు, బొంబాయి.

ముఖ్య గమనింపు (20-2)

మోక్షాత్మతములు (8) బెనారస్ సిటీలో నుండు, దుర్గా మెడికల్ హాలు వారి బహుమానప్రసాదానికి వాకు అత్యద్భుతమైన గుణము నిచ్చినది. ఇప్పుడు నా కావ్యాధి లేదు. ఇందుకై వారికి నేనే నా కృతజ్ఞతాపూర్వకమయిన వందనములు చేయుచున్నాను. రంగూన్ బొంబాయి, 30-6-19 హెడ్ మాస్టరు.

తెనుగు లాగ్రంథములు

సివిల్ ప్రొజీజర్ కోడ్ కాలిక్టరైండు	0-0-0
క్రిమినల్ ప్రొజీజర్ కోడ్ డిటో	6-0-0
ఇంజియర్ పీనల్ కోడ్	3-0-0
లిమిటేషన్ ఆక్ట్	2-0-0
కాంట్రాక్ట్ ఆక్ట్	3-0-0
ఆస్తిరక్షణ ప్రాంతమున ఆక్ట్ (పాబ్లిక్ ఆక్ట్)	3-0-0
యెక్సేక్యూటర్ ఆక్ట్	2-0-0
ఇక్వెంటీటర్స్ మాన్యులు	1-0-0
ఇక్వెంటీటర్స్ ఆక్ట్	2-0-0
క్విట్ బోర్డుల ఆక్ట్	3-0-0
ఇండియన్ కంపీస్ ఆక్ట్	3-0-0
యెనిడెంస్ ఆక్ట్	3-0-0
స్టాంపు ఆక్ట్ (నూతన మార్పులతో)	2-0-0
కోర్టులము ఆక్ట్ (డిటో)	2-0-0
వందభాషి	0-10-0
శతకరత్నావళి (నూతనకూర్పు)	2-0-0
కథారత్నావళి	1-4-0
విక్టోరియా డిటో, మైలాపూరు, మద్రాసు.	

Reduced Price

మిక్కిలి తగ్గినవలె! త్వరచేయండి!! GENTS & LADIES ROLED GOLD RADIUM BRACELET WATCHES. 3 సంవత్సరము గ్యారంటీ. కోల్డ్ గోల్డ్ రేడియం ప్రెస్ లెట్ వాచ్ క్రొత్తమోస్తరు అమెరికా U. S. A నుంచే గడియారములు! ఈ గడియారం మాయొక్కి సొంత ఆర్డరుపై దృఢమైన లివరు సామానులతో తయారు చేయబడి ప్రతి సంవత్సరమీద రేడియం అనుభవన పెట్టబడియున్నది. చీటిలో దీపము కనబడునట్లే గృహము చూడగలది. ప్రెస్ లెట్ యను చేతిగొలుసు, ఉన్నది. పెద్దదిచేయవచ్చు స్ప్రింగ్ పెట్టబడియున్నది. ప్రతి గడియారము చక్కగా తరిగింపి 3 సంవత్సరములు గ్యారంటీ ప్రక్రియతో కంటబడును. మియొక్కి విలాసము తెలియవచ్చు వికరముగా ప్రాయవలెను. వి. పి. ఛార్జి ప్రత్యేకము 1. రఫ్ ఫోన్ కోల్డ్ రేడియం ప్రెస్ లెట్ ముండేటి గడియారము, డిటో స్ప్రింగ్ గొలుసు చేరి రూ. 8-8-0. 2. 4. మూల, డిటో. గొలుసు చేరి రూ. 9-8-0. 3. 8 మూల డిటో గొలుసు చేరి రూ. 10-8-0. సోల్ ఏజెంటు-సారథి. అండు, కోల్. తపాలుపెట్ట, నెంబరు 1202, జి. పి. బి. మద్రాసు.